

ÊÐÓÁÍ ÛÍ Èëèì èé èøè

Êûðâûç Ðåñï óáëèéàñûí ûí Óëóòòóê áàí êûí äàãû êî ï ï óí èéàöèÿëûê ñàÿñàò àê÷à-
êðâæèò ñàÿñàòûí ûí ýëâì áí òè êàðàðû

À. Àéäàðî âà, x. Ä, ë, òàëèåâ¹

Êûðâûç Ðåñï óáëèéàñûí ûí Óëóòòóê áàí êû

¹À. Àéäàðî âà – Óëóòòóê áàí êòûí Ýêî í î ëéà áàøêàðî àëûâûí ûí ï àêðî ýêî í î ëéàëûê áí àëèçä,,
æàí à ôèí áí ñû ðûí í âóí áí àëèçä,, á, ëúì úí úí í à÷àëýí èâè
x. Ä, ë, òàëèåâ – Óëóòòóê áàí êòûí Ýêî í î ëéà áàøêàðî àëûâûí ûí Èëèì èé-èçèëä,, òî áóí óí
áàøêû ýêî í î ëñòè.

© Eñðåñç Ðâññ' óáëèëàñûí ûí Óëóòðóé áàí êú
ÓOÊ 336.77.01 (0.072)

Êñôðâûç Ðåñí óáëèêàñûí ûí Øëóòðóê áàí êûí ûí èëèì èé èøè

Êûðâûç Ðâñi óáëëéâñûí ûí Óéóòòóé ááí êúí äâãû êî ì í óí èéâöèÿëûê ñâýñàò àé÷à-êðåäèò ñâýñàòûí ûí ýéåì áí òè êàòàðû

Äeðuúí àé Äeäàðí âà æàí à xî ðí Ä, è, ðàëèåâ ðàðàáúí àí äayðääëäú

Áóë èëèì èé yí ááêòè æàéÛëòóó æí úí á, ÷å÷èì Óëóòòóé ááí êòúí èëèì èé yéñí áðòòèé êåüåøè òàðàáúí áí æàéòÛðûëääí

2011-æüëäúí 13-ýí âàðû

Àâðî ðëëî ðäóí áðë yì àâðëðå áâðëëääí ê,ç êàðàøðàðû Óëðòðóê áàí êðûí ê,ç
êàðàðûí ÷àðûëäðàðåéò

Đắc bì à

Áóë yí áâéôðå, Éûðâúç Ðâñï óáèéêàñúí úí Óöóðòóé ááí êúí úí
éî í í óí èéàöèÿëüê ñäýñàðúí à èéèéò, , ë, ð àéàðåú , ðéúí ä, òúú áí þí ÷ à ñóí óø-
é, ðñ, ðì , ë, ð í áí áí ñóí óðòðæàò. Èéèí èé yí áâéê ушул òåí àòèéà áí þí ÷ à
òåí ðèÿëüê áàÿí áàí àéàðåú, Éûðâúç Ðâñï óáèéêàñúí úí Óöóðòóé ááí êúí úí
éúí ä, ëüé èø òàæðûéáàëæðûí à èéèéò, , ë, ðäú æàí à áàøéà , ëé, , ë, ðäúí
áí ðåí ðåðéé áàí êòàðûí úí éî í í óí èéàöèÿëüê ñäýñàðòàðûí à áàÿí áàí àéàðåú
éàí òûéò.

Í ááèçäè ñ,çä,ð: Èúðäúç Đåñí óáëëéàñû, Óëóòòóé ááí ê, êî ì ì óí èëàöëÿëüê ñäýñäò, àè÷-à-ëôåäèò ñäýñäòù, êî ì ì ÷óéóééà ì ààëùí äí í, ððäí ñí àðåí òòúüéüé.

Áóë áàñûëì àäà áàéëàí ûøòóó ì ààëüì àò àëöó ú÷úí ò, ì, í êú äàðåê áî þí ÷à êáéðûëñàüûcääð áî èí ò:

720040, Êùõðâúç Ðåñí óáëèéàñû, Áèøéâé Ùààðû, Ò. Úì „óàëèåâ àòúí äàãû ê „, 101;

þóðæðaÓÍ: +996 (312) 66-91-57; +996 (312) 66-91-59

Ôàêñ: +996 (312) 61-07-30

e-mail: aaidarova@nbkr.kg; tdoolotaliyev@nbkr.kg

Êuðaúç Ðåñi óáëèàñûí ûí Óëóòòóê áàí êú

Ýêî í îì èêà áàøêàðì àëûãû

Èëèì èé-èçèëä òî áó

I AÇI OÍ Ø

ÊÈÐÈØÚÚ.....	4
ØÅÍ ÐÈÆEÛÉ ÁÅBÍ ÄAÍ Å.....	6
1.1. ÊÍ 1 1 ØÍ ÈEAØÈÆEØÉ ÑABÑAO YÍ TÅ ÚxÚÍ ÇÄDOÉ?.....	6
1.2. ÙEI AEADÄOÍ TÆP ÑØADØ AEAI Å 1 ËÍ ÓÑØADØ	10
1.3. ÁAØEA AT ÐAT ÐAOÉ AAÍ EOADÄOÍ ØAÆÐØÉAAÆADØ	14
1.4. AT ÐAT ÐAOÉ AAÍ EOADÄOÍ AEADØBEÍ T ËÍ ÐÓ.....	15
ØEÓØOÉ AAÍ EØÚÍ T ÁAEØI ÅØUÉ ÑABÑAOÙ	17
ËÍ EAÍ T ØEAAÍ ÁAAAÆBØØAD:.....	33
1-ØÈÐEAI Å.....	34

Êèðèøúú

Ó÷óðää Í äúðúøòúí ì óðääðàí êæëüí òàí úí êåëääí Í åäèçää
Ôàéòí ðëëí ðóí àí (æåð, ýí åäê, êäí èòàë, èøéåðäëë æ, í ä, í äúúëúë) ðûøéàðû áèð
ää áèçí åñ í ðí öåññ àí ñûç èøèí æúðäúç, àëääàäí æå ýéí í îì èèäëüë àääí òòåð àí û
ýñéå àëóóñóç áàøéàðóó ÷å÷èí èí êàáûë àëà àëääàäí Ôàéòí ð êàòàðû, í ààëüí àòòû
êî øóí ÷à Ôàéòí ð êàòàðû àòäí êåëëøúúä, .

Ì ààëüì àò äåååí äåí óëèì yì í åí è òúøúí úúå, áî eëí ò? Áóë òúøúí úêòúí
éî eëåí óëéø ÷, éð, ñúí, æàðàøà áèð í å÷å àí ûêòàì àñû áàð. Äë yì è býl ó÷óðää
ì àì eëåëåðäéí yéí í îì eëëæüê ñèñòåì àñû ú÷úí ò, ì, í êúë, ð ì ààëüì àò êàòàðû
ýñåí òåëåò:

- óáàéêúò è÷èí äå àí úí àáàëúí úí ,çã, ðúú í ðî öåññèí èí àí ûêñûçäûåúí àçàéòca;
 - í áåéòòåð æàí à ê, ðúí úøò, ð æ, í úí ä, òàé èí åñ í ààëúí àòòû ÷åòéå êàkca (ñóáåéòòèí í ààëúí àòñûçäûåú í åí áí í êøî øòóðóëàò);
 - áèéäéðúúí úí í àòûéæàñûí äà àí ûêñûçäûåù ì àçàéòca.

Í ààëüì àòòàðäú „ç óáàäúí äà æàí à òàê ñóí óðòðí í àñåëåñè í ààëüì àòòûé yéî í í èëàí úí „í úâúúñú í áí áí öëàí êûéúí äàïí áàðooäà. Í øí í äöðøàí, áí ðáí ðäoé áàí êòàðäúí êí í í óí èëàöèÿëüê ñàÿñàòû, àí úí äèñêðåöèÿëüê yéåí äèëèí á æå áåëäëéúú áëð ýðåæå áí þí ÷à æúðåúçüé, òóðåàí äúåúí à ê „ç êàðàí äúñùç, æúðåúçüëúú÷ú àê÷à-êðåäëò ñàÿñàòûí úí àæûðåäûñ êí í í í áí òë êàòàðû êàðàëóäà ðëéèø. Áí ðáí ðäoé áàí êòúí í ààëüì àòòûé ñàÿñàòû àê÷à-êðåäëò ñàÿñàòûí úí í ààí èëéúú yéåí áí òë êàòàðû ñàí àëûøû í úí êúí, àë ðûí í êëí êàí äàé áåëäè áåðñå, æúðåúçüëúú÷ú ñàÿñàðéà êàðàðà èðåí èí àë æí áí ðóëàðoo ú÷úí äà í øí í áí é yéåí, í åâëçääðääðäè æàðàðà àëàò.

Аäääаèýòаðäúí һäí Ӧнын óëàì े, á, éúøú æàí à аëäúüêú áî ðäí ðäóé
ääí ेðàðäúí օàæðûéáàëàðû àëûðêú íí æûë े-ëí äå êûéëà æî áî ðêó à-û-
аéêúí äóóëóêòóí æàí à օðàí һí àðåí օòúúëúèòúí àðòûé-ûëùèòàðûí
òàñòûêòàðóóäà. Ӯ Ӯ í è ýëå ó-óðäà, à-û-аéêúí äóóëóêòóí íí өèì àëäóó äåüäýýëëí
аí Ӧêòí али да болсо օàòàëë, àí өêäí è àð áèð çúí ÷, , ëë, æàí à í úäúúí úí
äåüäýýëë ү-úí èäéäéäóàëäóó áî өöí һäí аëàò.

Óþí aðí ì ààëüì àòòûê ñàÿñàòû áàø àëàì àí ì úí „çã, ýý áî ëáî ñòî í, ýú
í áî ëó ñàÿñàò áî ëóóâà ðèéèø, áóë ú÷úí ì ààëüì àòòûê èí ñòðóì áí ðòåðäè,
ñóí óðòàëóó÷ó ì ààëüì àòòûí ì àéñàòòóó àóäèòî ðèÿñûí, ê, ë, í úí, ñàí àòûí æàí à
ðòåðäüäèæí èøòáí ÷ûñóó æàí à úéð í úú òàëàí êûëüí àò.) úí ààí òûøéàðû.

ýéî í îì èéàëüê àääí òòåðäè ì ààëüì àòòåðäú øàééåø çä, ñòúð, áèëüúâ, î êóðóó áî þí ÷à èòòåðäè æúðäúçúú äà òàëäí êüëüí àò.

Í úäúíí èääëå æàòëäí, èé, è, ðä, ýéî í îì èéàëüê àääí òòåðèí èí ñòéí àí ñüëüê èëëíí æäí à áèëëíí äåüäýyéäåðèí èí ò, í äúäú ì úí, çäúú. Óðóäà áàééäí ûðòóó, èé, í úí áî ðäí ðäóê áàí êüí ûí ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòüí ûí ðí ëó, ñúúä, æäí à ñàÿñàò ì áí áí àé-à-êðäåäèò ñàÿñàòüí ûí ì àñåëäåðèí áàí à ýí áñ, ñî öëàëäüê æí íí èåð÷èëëèòëí àñíí åéòëëåðèí äà êí çäí í äí. Êûðäúç Ðåñíí óáëëëàñüí ûí Óëóðòóé áàí êü, áàøëà áî ðäí ðäóê áàí êòåðäüí è, ç êàðäí äüñüçäüê, à÷ü-æéëüí äóóëóê, í ò-åò áåðúú ñüýëòóó í åäëçäè ýëåí áí òòåðèí úéð, í úú ì áí áí èí ì ì óí èéàöëýëüê ñàÿñàòüí í åäëçäè èí ñòðóí áí òòåðèí á ðí ðí àéäóó ðúðä, ýyéëë èüëëàò. Í ðí í äí é áî èñí äà, áóë ñàÿñàò èüëëà ê, áúð, è ðí ðí àéäóó ì úí, çä, ýy, áàøëà-à àéòëäí äà, ðûñíí èéíí ñóí óðòåëóó÷ó ì ààëüì àòòüí àé ú-úí èàí ÷àëüê áàëëóó ýéåí äëäëí á áàà áåðëëäåéò.

Áóë ýí áäé, í åäëçäè ú÷ á, èüéò, í òòåðàò. Áèðèí ÷è á, èüéò, í ààëüì àòòüê ñàÿñàòüí òåí ðëýëüê ñäääí òåðè à÷üí è, ðñ, òúë, ò, àð áèð ûëí àí ûí í ëþñòåðüí æäí à ì èí óñòåðüí æäí à àéðüì, èé, è, ðäúí áóë ì àñåëä áí þí ÷à òàæðüéäàéåðüí èüñëà-à ÷àäñëäüðñëà, ýéëí ÷è á, èüäúí ä, Êûðäúç Ðåñíí óáëëëàñüí ûí Óëóðòóé áàí êüí áääú (í ûí áäí àðü – Óëóðòóé áäí è) èí ì ì óí èéàöëýëüê ñàÿñàðëà èëëëèò, è, ð æúðäúçúë, ò. Àé ýí è ú-úí ÷ú á, èüäúí ä, Óëóðòóé áàí êòåäú èí ì ì óí èéàöëýëüê ñàÿñàòüí ðéúí ä, òúú áí þí ÷à êí ðóðóí áóëàð æäí à ñóí óð-ê, ðñ, òí, è, ð ÷àäñëäüðñëàò.

ØÅT ØÈBÆÛÈ AÀBÍ ÄAÌ A

1.1. ÈÎÌÌ ÓÍ ÈÈÀÖÈÝËÛÈ ÑÀÝÑÀÒ YÌ Í Å Ú÷ÚÍ ÇÀÐÛË?

ÈÍ Øëýöëý, Ì àæðí ýéî í îì èèàëûê , ë÷ , Ì ä , ðäúí ê , i ÷úëúâú ñûjëòóó ýëå, ýéî í îì èèà ú÷úí yí äí ââí äèé t àðàì åòð áí ëóí ñàí àëàò æàí à éåùèðè Ì ààí èäää àëääí äà, áí ðáí ðäóê áàí êòûí æàí à æâéâ ñâéòí ðäóí ñòðàòåèëýëûê æàí à Ì ààëûì àòòûê ðààñèð ýòúûë , ðúí úí Í àòòûéæàñûí äà èàëûí òàí àò².

Áí ðáí ðäóê áàí êòûí êî Ì ÓÍ ÈÈÀÖÈÝËÛÈ ÑÀÝÑÀÒÛ YÉÈ ÈÀÐÀÌ À-ÈÀÐØÛ È , Ç ÈÀÐÀØÊÀ YÝ. Áèðèí ÷èñè Ì ààëûì àòòûí ðí ëóé à- ÷ûé-àééûí äóóëóâóí æàí à ðàí ñí àðâí ðòúûëúâú ðúøûí äúðñ , ýéèí ÷èñè - àí û ñóí óøòí î ÓÍ ÈÛÉÉÀ ÷âéòåëääí äèääéí ðúøûí äúðñ . Òèäéé æå áóë áí ðáí ðäóê áàí ê ú÷úí áóë ñàýñàòòûí èàéñûí ûñû èûééà t i òèì àëäóó äâääí ñóðí î áí ààëå æí t i òàáûëà yéåé. T ØÍ ãí è áí ëñí äà, ûêì àëàðäû òàí äí , è , áúí , æúðâúçûëúû-ú àé-à-èðåäèò ñàýñàòòûí Ì úí , çúí , æàðàøà áí ëñò.

Áèðèí ÷è ûêì à áí ðáí ðäóê áàí êòûí àé-à-èðåäèò ñàýñàòòûí Ì óðää áâéäéëääí ââí ýðâæåëåð (policy rule) áí þí ÷à æúðâúçûúñúí áí èæí ëäí éò. Áé yí è áóë ó-óðää àé-à-èðåäèò ñàýñàòòûí ûí t i àðàöèýëûê èí ñòðóí áí òè à- ÷ûé-àééûí Ì àéðí ýéî í îì èèàëûê , çä , ðûé , ðä , (èí Øëýöëý, èø Ì áí áí èàí ñûç áí ëóó, ýéî í îì èèàëûê , ñûø), àëàðäûí Ì àéñàòòóó t ðèâí òèðéäðäåí ÷åòò , ñûí , è , Ç èàðâí äû, áóë Òýééí ðäóí æå l àé Æàëàì àí ûí ýðâæåëåðèí äå ÷àäûëäû ðûëäàí .

È , áúí , àé-à-èðåäèò ñàýñàòòûí ûí Ì ûí äàé ðåæèí è êî Ì ÓÍ ÈÈÀÖÈÝËÛÈ ñàýñàòòûí èûééà à- ÷ûé Õí ðí àòòà æúðâúçûúí ú áí èæí ëäí éò, àí òéâí è yéî í îì èèàëûê àâåí òòåð êèéèí ÷åðýyé, àé-à-èðåäèò ñàýñàòòûí ûí èûòúëüí æàòéàí ÷åðâëåðûí à , ç áàà áâðûë , ðûí òúç , áèëûë , úéð , í ûø , äâí åé, áí ðáí ðäóê áàí êòûí àëàðäû æàøûðóó dí t çàðûë- ûëûäû æí è.

Áèñêðööèí äóë ñàýñàò (discretionary policy) ýéî í îì èèàëûê ñàýñàòòûí áàøéà ñòðàòååëýñû áí ëóí ñàí àëàò. Áóë ûêì à àé-à-èðåäèò áèééèéòåðèí èí ýðééèí àðàéåòåðèí á í åâèçäåí åò æàí à ñàýñàòòûí èí ñòðóí áí òòåðèí èí àèí àí èèàñû àëàðäûí êúí å , èéûé æå Ì óðääòàí òúí ò , èä , í ýéî í îì èèàëûê æàäääéåà áàà áâðûë , ðûí , (àí ûí è-éí äå ñóáâéòòåäû) è , ç èàðâí äû áí ëñò. Áóë êí ì òåéñòå áí ðáí ðäóê áàí êòûí àéûðêû t i æûë è-éí äå æí þëäàí êí ì ñòðóéòèåäû áí ûéñûçäû («constructive ambiguity») èåüèðè áâðèéäåí .

²A. Cukierman “Central bank strategy, credibility and independence”, 1992

Áèðèí ÷ è yéå êàðî í äî ê ðúí úí ðóðääí ääé, í àéðî yéî í í èêæëûê çä ðúúë, ð yéî í í èêæëûê àääí ðòåðäèí ñóáåêòòèääúú áàà áåðúúë, ðúí úí æäí à êúòúúë, ðúí úí òààñèðè àñòúí äà òóðóðàò. Áî ðáí ðäöé áàí ê, àëàðääà êûéûð òúðä, àí ûí è÷éí äå êí í í óí èêæöèýèäðäúí æäðääí û àðéûëó ðààñèð ýòúú í áí áí ç ñàÿñàòúí ûí òààñèðèí í àéðî yéî í í èêæëûê çä ðúúë, ðäúí áúòúí äé êàðàðûí à êú÷, àëàò. Áëñàê, í àéðî yéî í í èêà ðåí ðèÿñúí äà æúðúí -òóðóí àñí áéðëëåðèí á æäí à í èéðî yéî í í èêæëûê í àðàí åòðëåðäå, í èñàëü, àääí ðòåðäèí èí ôëÿöèÿëûê êúòúúë, ðúí, ê, áúð, è, è, üúë á, éúí, ò. Áëñàê, í. Áóäöî ðä çúí úí «í ààëüí àòòúê yéî í í èêàäåäú àé÷à-éðääèò ñàÿñàòú» ääääí ýí áåäéí äå, Èàëåâí í ðèí àëäöó áàà ðúçúëòúí úí úëåúñú í èéðî äåüäýyëä³ ýéåí äëäéí ýñéå àëåäí äå, àäðääèðëåí äåí ñóðî í -òàëäí ðúí úëåúñú ò, í êú ûí ðì àäà áåðëëýyðèí ê, ðñ, òé, í :

$$\pi_t = k(y_t - y_t^n) + \beta E_t \pi_{t+1},$$

í ûí äå, π_t – áààëäðäúí óåàêûòòúí ðúíí æäòðéäí ó÷óðóí äåäú äåüäýyëè, y_t – àéêûí ÈÄÍ, y_t^n – ðåü ñàëí àéòöó ÈÄÍ, $E_t \pi_{t+1}$ – t óåàêûò õ÷óðóí äå yéî í í èêæëûê àääí ðòåðäå æåðëëèëèòúú í ààëüí àòèà ê, ç êàðäí äü áí éäí í, óåàêûòòúí êèééí êè ó÷óðóí äå êúòúëüí æàòðéäí èí ôëÿöèÿ, k – çä ðúëí, ($k > 0$), β – çä ðúëí, ($0 < \beta < 1$).

Àääú áèð í èñàë áí éöí, í àéûçäûê ÷åí äåðäèí óåàêòûëó ðúçúí ú æ, í úí ä, áú ðåí ðèÿ ñàí àëàò⁴, áóäà ûëàéûê yéî í í èêàäåäú óçàê í, í ðòúú í àéûçäûê ÷åí äåð êåëå÷åòåäè êûñêà í, í ðòúú í àéûçäûê ÷åí äåðäèí ñóáåêòòèääúú êúòúëüí æàòðéäí í àäí èëäðèí å ê, ç êàðäí äü, áàòðéä÷à àéòðéäí äå ûí ðì àëäöó ðåä, áóë ðåí ðèÿ Áëàéí äåðäèëë⁵ ñûÿëòóó áåðëëëøè í úí êúí :

$$R_t = \alpha_n + (1/n)(r_t + r_{t+1}^e + r_{t+2}^e + \dots + r_{t+n-1}^e) + \varepsilon_t,$$

í ûí äå, R_t – t óåàêûòúí ûí ó÷óðóí äåäú óçàê í, í ðòúú í àéûçäûê ÷åí, r_t – êûñêà í, í ðòúú èí ñòðóí áí ðòåð ãí þí ÷à êúí ä, éúëü í àéûçäûê ÷åí, r_{t+n}^e – yéî í í èêæëûê àääí ðòåðäèí n-í áçäëëåäâè êûñêà í, í ðòúú èí ñòðóí áí ðòåð áí þí ÷à í àéûçäûê ÷åí äåð æ, í úí ä, êúòúëü, α_n – ñûéàëü.

Ýéî í í èêæëûê àääí ðòåð àé÷à-éðääèò ñàÿñàòúí ûí çä ðúúñú í áí áí áèð ýéå ó÷óðää (ê, áúí ÷, àäà ÷åééí) í àéûçäûê ÷åí äåðäèí, èí ôëÿöèÿí ûí æäí à áúòúí äé ýéî í í èêæí ûí áí éí ðóðääí äéí àí èêæëàðû æ, í úí ä, áú ñóáåêòòèääúú

³ M. Woodford “Monetary Policy in the Information Economy”, 2001.

⁴ í èñàëå äëñàê, Russel (1992), FRS of St. Louis èøéí äå à÷úí ê, ðñ, òúë, ò.

⁵ Blinder A., Ehrmann M., Fratzscher M., Haan J., Jansen D. “Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of The Theory and Evidence”, 2008.

éúòúúé, ðäú êî ððåéòèðî áéàëàøàò. Éúòúúí úí êî í í í áí òòåðèí ýñéå àéóóñóç æúðåúçúéä, í àé÷à-êðåáæòòèé ñàÿñàò òí éóéé ýí áñ áí éöí ñàí àéàò æàí à ,ç í àòûéæàëàðûí áèðæèéòúú áàæàéé àéàæàéò. Äéñàé, ðûí í ê èøåí èí ê, ðñ, ò, òóðåáí í àéñàòòóó áàãùòòàðäú áæéæéé, æàí à ýéí í í èéàí úí í áæçæé í àðàì áòðéåðèí èí áí éæí éäí í éí ðóí áééæèðûí áðéûééó ßyðekòòåðæí éúòúúé, ðûí éí ððåéòèðî áéàéí í, ýéè í áæçæé í àéééí àééé áí éöí ñàí àéàò, àéàò áí ðáí ðäóé áàí êòàí àéûí áàí òàéé ì ààéûí àòòàð í áí áí òí éòóðóéóóà òéééø. Éðèçèñòèí í ðóí àéûøû í áí áí áí ðáí ðäóé áàí êòàð àéàò òàðåáúí áí ê, ðûéüíí æàðéàí ÷àðåéàðäú æàí à æàãäàéäúí í úãúúñúí, áàà áåðûúé, ðûí æàéí ûåà í ààéûí áí áéàðåæàòòàðûí à éåüéðè æàéûéòà áàøòàøû- í óí óí à÷ûé ì èñàéû.

Áí ðáí ðäóé áàí êòûí èøèí èí à÷ûé-àééûí äóóéóåóí áéð í á÷å òàðí àééà á, ëúø, ò. Òðàí ñí àðåí òòúúéûéòúí áóé èéàññèôééàöéÿñû í. Áåðåàòñòûí⁶ ýí áåæéí áå ÷àãùëäûðûéäàí .

Äéñàé, òðàí ñí àðåí òòúúéûé êí öäí öéÿñûí áà ò, í êú àñi áéòééåðæé á, ëúø, ò:

1. í àéñàò áí þí ÷à à÷ûé-àééûí äóóéóåó – ñàÿñèé òðàí ñí àðåí òòúúéû;
2. ýéí í í í èéàéûé úéäúé, ð, í ààéûí àòòàð, áí ðáí ðäóé áàí êòûí áí éæí éäí í éí ðó æ, í úí á, í ààéûí àòòàð áí þí ÷à à÷ûé-àééûí äóóéó – ýéí í í í èéàéûé òðàí ñí àðåí òòúúéû;
3. àé÷à-êðåáæò ñòðåàòåäéÿñû æ, í úí á, í ààéûí àò æàí à è÷éé òàééóóéàð – í ðí öåäöðåéûé òðàí ñí àðåí òòúúéû;
4. éåéå-âéòååéè í úí êúí áí éóó÷ó àðåéåòòåð æ, í úí á, ÷å÷èí áåð áí þí ÷à í ààéûí áí í éí ð, àé÷à-êðåáæò ñàÿñàòûí úí èí ñòðóí áí òòåðèí êí éäí í óó – ÷àðåéàðåáúí òðàí ñí àðåí òòúúéûå;
5. àé÷à-êðåáæò ñàÿñàòòûí ÷å÷èí áåðèí êí éäí í óóåà éèðåèçûú áí þí ÷à à÷ûé-àééûí äóóéóé, éàòåéàðåáû êí í ðí éäí – í í àðåééÿñûé òðàí ñí àðåí òòúúéû.

Ñàÿñèé òðàí ñí àðåí òòúúéûé áí ðáí ðäóé áàí êòûí èø í àéñàòûí, áí ûí ñàí áûé í ðèåí ðèåéåðèí êí þó ó÷óðóí áåðå ÷åûé-àééûí äóóéóåóí áí éæí éäí éò. í èñàéäà àéñàé, Ååðí í à áí ðáí ðäóé áàí êú (ÅÅÅ) èí ðééÿñûí úí í ðòí í, í òòúú í àéñàòòóó ê, ðñ, ðéú÷úí ðàñí èé ðúðä, 3 í àéûéäà æàðûééàéò, àé, çä, ðñúñúç éàéàò. Óéóòòóé áàí êòûí ñàÿñàòûí áà í àéñàòòóó áàãùòòàðäú ðàñí èé áééæéðûú ðí éóéé ê, è, í á, áåðèéäåí, í ðí í áééé áí ðí èé áóé í àéñàòòóó í ðéåí ðééåð, ðàæðûéåà ê, ðñ, ðé, í á, é, ýéí í í í èéàéûé æàãäàéäúí çä, ðñúøúí á, æûé è÷èí áå

⁶ P. Geraats “Why Adopt Transparency? The Publication of Central Bank Forecasts”, 2001.

, çä, ðúúñú ì úí êúí . I ûí äæé ûêí à ñàÿñàòòúí óáàêòûëóó êåëëøí åñòëäè («time inconsistency») ñûÿêðóó ðâðñ í àòûéææàðää äðóðàð êûëëíí ñæí à óçàê ì , , ï , ðë, êäðäæääí ì åçäèëää èí òöÿöèÿny êûéëà æí ãî ðêó äåüäÿyëää æåðëëðëøè ì úí êúí .

Áî ðâí ðäðé áàí ëòûí ì àéñàòòóó ê , ðñ , ðéú-úí àí ûí ì åçäèë-í åçäèëè ì áí áí áåðëëëí ðóðóó÷ó í ðí ãí í çäóé ì ààí èëåðëí áí àéûðì àëí í çàðûë . I ðí ãí í çäí ð ì àéñàòòóó í ðèäí ðèðääí í ðóðóóó ÷åððääí êåðëøè ì úí êúí . Èí í ì ÷ðéóðó ì àéñàòòóó í ðèäí ðèðäèí ñûÿêðóó ýëä, ì ààëûí àòòàðäû èøðoäí ÷ûåóóí óí áàðéà ì àðäì àððëäðëí èí, úëäúë , ðúí úí æäí à ûéí àëäðûí ûí í ðí ãí í çäí ëóó÷ó äåüäÿyëë è , í úí ä, ì ààëûí äí í, ýéí í í ì èéàëûé ðäðñ í ì àðäí ðòúúëûòúí ýëäí áí ðë áí ëöí ñäí àëäò . Áî ðâí ðäðé áàí ëòàðäûí ê , í ÷úëäúú áðë ê í ðâññòå æí ãí ðêó äåüäÿyëää à÷ûé-àéêûí áåðëëääí : àéñàé, úëäúë , ðú, ýéí í í ì èéàëûé ì ààëûí àòòàðû æäí à àéûðéû í ðí ãí í çäí ðó à÷ûíí ê , ðñ , ðéúë , ðò . I èñàëû, ðèéñàáí ê ðåðëëÿ Ááí êú ñóí óø êûëääí äæé, «í ðí ãí í ç - áðë í èéäåðòåí í á ýí áñ» æäí à àë ðåðòòóó, áàðéà÷à àéðéäí ää, áåéäèëúú áèð òåðòí ðëí ðäðí ðàñèðëí á è , ç èäðäí äû .

I ðí öåäöðäæûé ðäðñ í ì àðäí ðòúúëûé ì í àòàðäûé áèéëëë ðàðäáûí àí àé÷à-éðäæëòòëë ñòðàðäæëÿ ì àñâéäæäðëí ðàééóóëí í ì óí æúðûøûí ä, ì ààëûí àòòûí à÷ûé àéêûí ñóí óøòàëûøûí áí èæí èäí éò, àí ûí í àòûéææñûí äà í ðâññ-ðâæëç, ýðâæäæäæäæëäé ýëä, èåáûé àéûí ääí ÷å÷ëí äë, ðèäèë æå áðë ÷å÷ëí äëí èåáûé àëûí ûøûí ûí ñâåâí ðäðëí, äí áðë áåðûú÷úë , ðäúí àòû-æ , í úí ê , ðñ , ðéú, äí áðë áåðûúúí úí æûéûí ðûéòàðûí æäí à áàðéàëäðäû ðí ëöé áàÿí ääí æàçóó ì áí áí êûñêà ì , , ï , ðò , ÷ûåàðûëëò .

Èééëí êë áàñéû- , ðé , ðúëä , í èø-÷àðäæäðäûí ðäðñ í ì àðäí ðòúúëûäúí úí á , ëúäú áí ëöí ñäí àëäò . Áðë ó÷òðäà, à÷ûé-àéêûí áðóëóéëà, àëäûäà ê , ðúëû- ÷åðäæäð æäí à àé÷à-éðäæëò ñàÿñàòûí ûí ðèäè ðæäè ñòðòí áí ðòàðëí èí äëí àí èéàñû æ , í úí ä, èí í ì ÷ðéóëëà ì ààëûí äí í, ì èñàëû, àëäûäà ðòðäàí ì åçäèëää èäðäòà ì àéñàòòóó í ðèäí ðòðäð æäí à àé÷à-éðäæëò ñàÿñàòûí ûí ÷åðäæäðû æ , í úí ä, ðàñí èé áèéäèëû áðëûëëóó æåðëøèëëò .

Àé÷à-éðäæëòëëëë í ì àðäöèÿëäðäû æúðäúçûú í ðí ðâññëí äå ðúçä , í -òúç í ì àðäöèÿëûé ðäðñ í ì àðäí ðòúúëûé êåëëëí ÷ûåàò .

I øí í äí é áí ëñí ää, áúðûí ä , é êí í ì óí èéàöèÿëûé ñàÿñàò ýéóí í ì èéàëûé àååí ðòåð ì ààëûí àòòû ðåééåø àáñí ðåàöèÿëí í ì áí æ , í ä , ì äúú áí èäí í ðåðòòà ääí à í àäí èäå ýý ýéäí àëäèí áåéäèëäé êåòûú çàðûë . Áàðéà÷à àéðéäí ää, èí í ì óí èéàöèÿëûé ñàÿñàò áèéäèëðûë , ðäúí ðí ðàñûí ää áäí à ýí áñ, ýéí í í ì èéàëûé ñäåí ðòåð, èí í ì ÷ðéóëë í ì áí áí í àòûéææëóó áàéëäí ûøûóó

ÓÎ ÓÌ àñúí àà áî ëóóåà ðèéèø. Áî ðáî ðäóê áàí êòúí i ààëúì àòú ðúí i ê òàðåáúí àí
øàééåø êàáúë àëúí ààí øàðòòà ààí à, êí i i óí èéàöèÿèàð òààñèð ýóúúí úí
ýéí i i i èéàëüê èí ñòðóí áí òè áî ëóí ñàí àëàò æàí à êàëêòúí êúòúúë ðúí úí
òúí ò,ëúøúí , òààñèðèí òèéåèçèøè i úí êúí äåí àéòóóåà áî ëîò. Äë yí è áóë
ó÷óðää, i ààëúì àòòúí ê i òúáú – æàéøû äåååí äè áèëäèðååéò.

1.2. Ú eī àæàðäúí i' èþñðàðû æàí à i' èí óñðàðû

ÆÍ ãí ðóää áåéëëéáí èí éåòéáí áäé ýéå, éí í óí ééäöëyëüê ñäýñàòéà éäðàòà
üèí àëäðääü ýéè òúðå, á, éüí éäðí í áí áí èí ò: í àäéüí àòòàðäü éäüëðèöýé à÷üí
áåðüü ñäýñàòü æäí á í àäéüí àòòàðäü +äéòäéäáí ðúðå, ñóí óðoí í ñäýñàòü.

Óðaí ní àðaí ðòúúéúêðaúí æí áí ðóëàðú èí Óëýöèýéûé æûëûðooí óí⁷
ò, í, á, ñúí, á, éä, ò.

Áðœ Úêî à æàêúí àà ýéå áâéäèëéúú áî ëäó, ¹øð í äî é áî èñí àà i ààëúí àòòàí
í àéääëæáí óó i úí êúí ÷úëüâúí êâüâéðúú æàí à ýéî í îì èëæëûé àââí ðòâðäæí
ýéî í îì èëæëûé áèëëí àâðèí ðâðâüäâðúú ÷âðâæàðû áî þí ÷à, áî ðáí ðäóé áâí êðûí
èø-÷âðâæàðû æ, í úí à, i ààëúí àò êæéñû ó÷óð áî éâí ñóí ðûí í êéí áâéäèëéúú áî éí ò.
Óðóí äâí óëàí áî ðáí ðäóé áâí êðûí òëäè æå áóë ÷å÷èí è àââí ðòâð û÷úí òàü
êæëæðëûé ýí åñ. I úí äâí òûøêæðû, áóë, àê-à-êðâæèò ñàÿñàòòûí
ýôðâæðòëâäúúëüâúí à, àí ûêòí ï÷ó òàèòí ð ýéåí àëäè áèð êûéëà òæëæð-ðâðòûøðû
ðóóäöðàò. I . Áóäöî ðä⁸ áóë i àñåëå áî þí ÷à ð í ëóé èëèëò, ðäú æúðâúçr, h,
àí ûí í àòûéææàðû ðâðâí ñí àðâí ðòúúëûé ñàÿñàòûí ûí i ààëúí àòòûé à÷ûé-àéëûí
ýéî í îì èëæëà êûéëà ðâðâæðòëâðû ðâñòûéòàí ðóðàò.

⁷ Blinder A., Ehrmann M., Fratzscher M., Haan J., Jansen D. "Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of The Theory and Evidence". 2008.

⁸ M. Woodford "Monetary Policy in the Information Economy", 2001.

À÷Ûê-àéêÛí ñàÿñàò áî ðáî ðäóê áàí êòàðäÛí êî îì ÷óëóê àëäÛí äàâû
 æî îì êåð÷èëèæí êú÷,ò,ò æàí à áî ðáî ðäóê áàí êòÛí àëäÛëÛêòóó àáðî eäî ýy
 áî ëóðóí à ,á,ëä, òúç, òóðääí äûâû äà, êÛéëà à÷Ûê-àéêÛí äóóëóêòóí î àéäàñÛí à
 êî ðóí ÷à î ëþñ áî ëóí ñàí àëàò. ÀëäÛëÛêòóó àáðî eäî àêÛðÛí äàïí æåòúúå, áî ëî ò
 æàí à áóë àí û êàïí êòàëåà î êþñ ðòóðàò.

A. Êóéåðì àí äúí⁹ èøèí åå ê, ðñ, òúëä, í ä, é, áî ðáî ðäöê áàí ê
æòí óðòóóëóêòó æî åî ðóëàòóóåà êàðåäàí äà, áàæëàðäúí ðóðóëòóóëóåóí êàì ñûç
êùëóóåà êàí ÷æëùê ê, í ê, üüë á, ëñ, àë «êú÷òúú áàí ê» êàòàðû àáðî éåî
í ðí ÷í ëóê ðåçèðýyê ýy áî eî ò. Áóë êî í ðåñòå áî ðáî ðäöê áàí ê, çúí èí ðëýöëy
í åí åí àéòèåäúú êúð, øê, í èí ñòèòòò êàòàðû ê, ðñ, òúúå, ðëéèø. Áî ðáî ðäöê
åàí êòúí «Òàü êàëòúðóóëàðû» ðåñòåëýòî ðäî êàðàòà èøåí èì äëí æî åî ëóðóí à
æàí à àí úí àáðî þóí óí ò, í, í ä, ñúí, àëüí êåëåò. Í úí äà, àé÷à-êðåäèòòèè
ðåñòåëýòî ðäöí í àéñàòòàðû æ, í úí ä, áèëäèðëí êî þó æåòèðñèç, êî í í áî ðáî ðäöê
åàí êòúí í úí êúí ÷úëùê ðúh ðààí óó í åí åí àäà èøåí úúñú çàðûë.

ǢÊ ã̄ ðóäà ê , ðñ , òúëä , í yì ãåéòå àé÷à-éðåäèòòèé ñàÿñàòòúí ðåãóëýòî ðóí óí
í àéñàòòóó ôóí êöëÿéàðû ò , í êú ôóí êöëÿ áî þí ÷à áåðèëèøè í úí êúí :

$$v(\pi, \pi^e) = A(\pi - \pi^e) - \frac{\pi^2}{2}, \quad A > 0,$$

Ì ÚÍ äà, π æàí à π^e ðèåðåëéúúëúâúí , æàðàøà àééúí æàí à êúòúëúíi æàðêàí èí òëýöèýí û ðúøúí äúð,ò. Èí ðóèðèåäúú ðúðä, áóë ôóí êöèý ò,ì í êú÷, èí òåðí ðåòàöèýëàí ûøû ì úí êúí : ýéí í îì èéàäà í îì èí àëäúé êàðààëäúèòàð í ðóí àëäàí øàðòòà, ýååðää àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòûí ûí ÷àðàëàðû êí í ðöî ëäí í óó÷ó, áèðî è êúòúúñúç èí òëýöèýäà («surprise inflation») àëüír êåëñå, ðååóëýòð, ýéñi àí ñèí í äóë ñàÿñàòòû æúðåúçúú ì áí áí ç ì àéñàòòàðûí à í üí é æåòèøå àëàò. Áóë ôàèòð áàøòàï êû ôóí êöèýäà ðóþí äóðóëäàí , áàøèà÷à àéòêàí äà àë ýéí í îì èéàëûé àååí ðòåðäèí êúòúúë ðúí úí èí òëýöèýí ûí àééúí ì àáí èëåðèí áí ÷åòò ñúí ä ÷ååñëäûðûëäàí .

Àê÷à-êðåäèò ñàÿñàò ýêè øàðòòà æúðãúçúëúøú ì úì êúí :

Ì óðääà áèëëæðèëääí ì àêñàòòàðääà æåòèøêääí ðåäóöýöî ðäó À. Êóéåðì àí «êú÷ðúú» ñayñàò÷û êàòàðû àí ûêòàéò. Àë ýí è ñayñàò÷û áåëëæëéúú áèð ó÷óðëàðääà ãäí à ì àêñàòòêà æåòúú çàðûë ääïï ñäí àñà æäí à àí ûí àðàéåòòåðè æàñàëääí áèëëæðúúë ðä, áàéëäí ûøí àñà, àí äà ì ûí ääé ðåäóöýöî ð «í à÷àð» êàòàðû àí ûêòàéò.

⁹ A. Cukierman “Central bank strategy, credibility and independence”, 1992.

Úeāú ê , ðñ , ðè , í à , é ýéå, ðååóöýöî ðäöí ýêè òúðú ú÷úí êüééà tñ ðèì àëäóó ñòðåòååèý áî eöí , èí ôëýöèýí úí i àëñàòòóó äåüäýyéèí ðàñì èé àëëæèðúú ñäí àëàò. Óøóë ýéå ó÷óðää, «êú÷òúú» ñäýñàò÷ûåå èí ôëýöèýí úí i ,ëäúê äåüäýyéèí áëëæèðúú æàí à àåå ååðèøúú, i ààëüì àòòåí ðî ëóé t àéäæäéåí óó i úí êúí ÷úëúáú ðàðòûí äà úüääééóó, àë ýí è i ààëüì àòòûé àññèì åòðèý ðàðòûí äà ðååóöýöî ðäöí áóë ðèáè èí ôëýöèýí úí àëäûëùéòóó, áëðî ê àëñéðåöèýëüé ñäýñàò æúðåúçúéä , i ðàðòòå áëëæèðèéúú÷ú i àáí èñéí áí ò ,í i àáí èñéí å ååðúúí ú i àëñàò êüëüí êí åò. i àëñàòåðäåù áëëæèðúú æàí à àëäðää ååðúú åååí ðòåðää i úí àëëæèðèéúú÷ú i àáí áí ñèñòåì ååå èåðåòà èøåí èí èí æí åí ðóéàòåò, áóë ýéí i i èëæëüé субъекттåðäèí åëäûëùéñüç êúòúúë , ðúí æàí à óçàé i ,í ,òé , èåðåëäåí i åçæëäåè («inflationary bias») èí ôëýöèýëüé áóðì àëí i èí ðäöí æ ,í å ,ñäéóóå ,å ,ëå , òúç ,ò.

Ô. Эёäёýí ä æäí à È. І ðåñêî òò àé÷à-êðåäèòтик ñàÿñàòтын í àòÛéæàéööðääöö ãëñêðåöèí äöö ñàÿñàòòû æúðäúçúüä, ýì åñ, àééüí ýéí í î èeäëÜê í í ääëäðää ûëäéÜê ñàÿñàòòû æúðäúçúüä, êüéëà æí åñ ðó æäí à èÜñêà í , í , òòûû ÷å÷èí ääð/ ÷àðäëàð öäàéÜòòÛí àð áèð ö÷ööðí ää ääéüí ýéä í í òèí àëäöö åñ ëööäà òëéëø ýì åñ ääí ääëëëäàøéâí¹⁰. Î øí è ýëå ö÷öðää, åàðäûê èÜñêà í , í , òòûû ÷å÷èí ääð êí í ÷ööðäööí æùðäàë-ûëÜäûí æí åñ ðöëàòà ööðääí í í òèí àëäöö óçàê í , í , òòûû í èäí äûí æå í ðí äðàí í àí ûí á, èüäû áñ ëööäà òëéëø.

1.3. Аàøêà åñ ðäöö åàí èòàðäûí ðàæðûéäàëðû

Æí åñ ðöäà åâëäëëäí èí , òè, í å, é, åñ ðäöö åàí èòàð ääéüí ýëå áèçäèí è, ç àëäûäçäàäû à÷ûê-àééüí åööööé ääûäýyéèí è, ðñ, ò, åäðèòí åéö. Åé ööðääé åçüðêû ö÷öðää ää àé÷à ðåäööýòí ðëí ðöí óí ðöàí ñí àðäàí òòûûëüäû àð êäéñû , èé, è, ðä, , çä, ðûëüí ööðäà. Åëñàê, åöö êûéí ûë åñ þí ÷à Æàüû Çäëàí àëýí ûí , Öööö Áðèòàí èýí ûí, í í ðåäëëýí ûí æäí à Øåäöëýí ûí åñ ðäöö åàí èòàðû àëäà÷éüëäàäí åñ ëöí ñàí àëüøàò. Åäðîí à åñ ðäöö åàí êû 1998-æûëü ðûçûëä, í ö÷öðääí òàðòûí à÷ûê-àééüí åöööööööí æí åñ ðöö ääûäýyéèí è, ðñ, ðûí èäëüäûä, .

ÅÈØÍ ûí Øåääðäëäûê èàí äûê ñèñòàí àñû¹¹ (ÔÈÑ) ú÷ûí 1994-æûëäûí февраль àéû áöööööøèä ö÷öðäàäí í åçäëë åñ ëöí ñàí àëäàí, í ûí àà í í ðäööýëèäð åñ þí ÷à êí í èòåò à÷ûê ðûí í èòí ÷åí åñ þí ÷à ÷å÷èí ääðäè öåääðäëäûê ôí í åöëäðää æàðûýëèäé äàøòàäàí. 1999-æûëäûí ýí åäðäàí òàðòûí ÔÈÑ àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòûí ûí í ûí êûí åñ ëöö÷ö , çä, ðûëüë, ðûí , åàà åäðûûë, ðûí , í ààëüí àòðàðäûí è, è, í ûí öëàí èåüäéòû í åí åí æàðûýëèäé äàøòàäàí. Åé ýí è 2002-æûëäàí òàðòûí ÔÈÑí ûí í ðööðöí óí àí èëéëí äàðîí í ýëå Èí í èòåòòèí , ç àòûí àí åñ åóø ååðûûñûí æàðûýëèäé äàøòàäàí. 2005-æûëäûí Øåäðäëäàí òàðòûí ÔÈÑ Èí í èòåòòèí í ðööðöí óí óí æûðûøûí æàðûýëèäàí í í í èööòöö öåçäåðëäí æäí à 2007-æûëäûí í í ýäðäàí òàðòûí ÔÈÑ åñ èæí èäí í èí ðäöö åàäëûí æäí à óçàêòûäûí è, á, èòê, í .

Êüéëà àëäûëüëöööö êí í í óí èëäöëëüê ñàÿñàò Ðèëñààí è òàðàáûí àí èøéä åøûðûëööää. Åëñàê, òèåøäëû ñòðàòåäëý äàí êòûí Èí òåðí åò-ñàéòûí äà èåüëðè æàéäàøòûñëäàí. Kí í í óí èëäöëëüê ñàÿñàòûí , çúí ÷, åñí åéòëëäðè ú÷ûí àð êäéñû á, èûí à, ð æí í í åäðèòåò. Ñòðàòåäëý áúòûí å, é àëäàí äà, åàí êòûí

¹⁰ Kydland F., Prescott E. "Rules Rather than Discretion: the Inconsistency of Optimal Plans", June 1977

¹¹ A. Blinder, M. Ehrmann, M.Fratzscher, J.Haan, D. Jansenäèí "Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of The Theory and Evidence", 2008, ýì ååäèí äà êí í óí èëäöëëüê ñàÿñàòèä öñ ëöö èëëëò , æúðäúçûëä, í

æåðåâê÷èëëæ òàðàáûí àí àí ûêòàëàò, àë yì è ì ààëûì àòòûê ñäyñàòòûí àëñàê, áðéàéòàð ì áí áí ðèêå æàí à êàéòàðûì áàéëàí ûøðû æî éâî ñàëóó ñûýéòóó ðàéòëéàëûê á,ëúì úí , ðèåøåëúú á,ëúì ä,ð (Ñâéðåòàðèàò) æî îí áåðåò. Áàøêà ðúçúì äúê á,ëúì ä,ð ,ç Ôóí êöèî í àëäûê ì èëäåòåðèí èí ÷åâèí äå ì ààëûì àòòûí ì àçì óí äóê á,ëúâúí úí äayðääëûøûí à æî îí êåð÷èëëòóúú áî ëóøàò, àëàð àí äáí êëéèí áåëëëëúú áèð Ôî ðì àòòà ðûí îêëî , ðôê, ðûëúíí áåðëëåò. Ñóí óøòàëóó÷ó ì ààëûì àò àð áèð àëóó÷ó ú÷úí 1-òàáëëöàäà ê,ðñ, òúëä,í ýðåæåëåð áî þí ÷à áåðëëåò.

1-òàáëèöà.

Đèêñáàí êòúí ì ààëúì àòòúê ýðåæåëåðè

1 Ýðåæåëåð

ii /

1

1. Óðurðum aeoð-œad ú-úí i aæréni að yðaææáðe
 2. Aðaéi úaa i aæréni að eðaææðaðu ú-úí i aæréni að yðaææáðe
 3. E-éði i aæráæði óð-œad ú-úí i aæréni að yðaææáðe
 4. Óðurðum náæð ú-úí i aæréni að yðaææáðe
 5. Eðeçenðoði i aæréni að

Æðæí ûñûñ áí , ððàí ñí àðåí òòúúëúêðú ðàí äàãàí áí ðáí ðäóé áàí êðàðäúí ñàí û
ê, á, éúúä, . Åê÷à-êðåäèò ñàÿñàðûí æuððåúçúú ó÷óðóí äà êî î ÷óëóéðò
í ààëùì äî î í óí ðî ëó ÷î ü ýéâí äèäè ðúðúí úãú êåüåéúúä, . Åðûýëî ëî ð, ðàñí èé
÷ûãñí ñúéë, ð ðûñí î êéî ì ààëùì àò áåðûñí úí í åãèçâè êàí àëû áí ëóí êàëóóäà.

1.4. ÁÍ ÓÁÍ ÓÄÓÉ ÁÀÍ ÈÒÀÓÄÛÍ ÄÈÓÛÝËÎ Í ËÎ ÓÓ

ÁÍ ÓÁÍ ÓÄÓÉÉ ÁÁÍ ÉÓÀÄ ÆÅÓÅÉ÷ÈÉÅÓÄÉÍ ÑÚÉÉ, ÁÍ Ñ, ÇÄ, ÓÚ, Í ÓÅÑÑ-ÓÅÉÈÇÄÅÐ, Ì ÀÄÉÜÌ ÀÒÓÛ ÁÁÍ ÉÓÛÍ ÈÍ ÒÅÐÍ ÅÒ ÁÄÓÅÉ÷ÀÑÛ, ÓÄÄÈÍ ÆÄÍ À ÒÄÉÅ ÁÅÓÛÙË, Ð, Ì ÄÇÄÈË-Ì ÅÇÄÈËÈ Ì ÁÍ ÁÍ ÷ÛÅÓÓ-Ó ÆÄÓÛÝËÍ Í ËÍ Ð, Í Ð÷ÀÒÓÍ Ð ÆÄÍ À ÑÒÀÒÛÝËÄÐ ÀÐÉÛËÓÓ ÁÅÓÛÙ ÑÛÝËÓÓ Ì ÀÄÉÜÌ ÀÒÓÛÉ ËÍ ÑÒÐÓÌ ÁÍ ÒÒÅÄÄÉÍ ÊÅÜÈÐÈ ÷, ÉÐ, ÑÚ ÀÐÉÛËÓÓ ËÍ Í ÷ÓËÓÉ Ì ÁÍ ÁÍ ÁÄÉËÄÍ ÛØ ÒÚÇÚØ, Ò. ÁÓË ËÍ ÑÒÐÓÌ ÁÍ ÒÒÅÄÄÉÍ ÀÐ ÁÈÐÈ ÁÈÐÈÍ ÷È ËÅÇÅÊÒÅ, ÁÅÉÄÉËÙÙ ÁÈÐ ÀÓÄÈÒÍ ÐÈÝÄÀ ÆÄÍ À Ì ÀÄÉÜÌ ÀÒÓÛÍ ÁÅÉÄÉËÙÙ ÁÈÐ ÒÚÐÛÍ À÷ÛÍ Ë, ÐÑ, ÒÚÚÄ, ÁÄÄÛÒÒÀËÄÄÍ. Í ÀÒÛÉÆÄÄ, Ì Í ÁÒÀÖÄÛÉ ÑÀÝÑÀÒÒÛÍ ÀÐ ËÀÉÑÛ

¹⁰ Andrea Fracasso, Hans Genberg, Charles Wyplosz, "How do Central banks write? An Evaluation of Inflation Targeting Central Banks", International Center for Monetary and Banking Studies (ICMB) Norges Bank, 2003

÷àāñëäñðóóí ó æàéøûðòóó-êåüåéðúú æàí à ex ante àí àéèçåå ê, áúð, , ê áàññì
æàññî ú÷úí ì úééúí ÷úééùéò, ð áàð.

ÓÆÓÐÓÓÉ ÁÁÍ ÉÐÚÍ 1 ÁÀÉÚÍ ÁÐÓÛÉ ÑÀÑÑÅÐÛ

Êûðâñç Ðâññí óáéèéàññí ûí «Êûðâñç Ðâññí óáéèéàññí ûí Óæóðòóé áàí êû
æ, í úí ä, » ì ûéçàì ûí à ûéàéûé «òèåøåéúú àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòðúí æúðâñçúú
àðéñéóó áààéäðäúí ðóðóéðóóéóåóí à æåðèðúú æàí à êí éäíí ðóðóó» Óæóðòóé
áàí êòúí ì àéñàòðû áî éöíí ñàí àéàò. Mâàéûí àðòûé ñàÿñàò ì àí éåéåòðèé ñàÿñàòðûí
ýéåí áí ðè áî éöíí ñàí àéååí áàøêà , éé, é, ðä, áúä, é ýéå, àí ûí è÷éí äå àé÷à-êðåäèò
ñàÿñàòðûí æúðâñçúúí úí àééååúí äà Óæóðòóé áàí êòà äà áóé ì àññæååå ê, üúé
áóðóéàò. Êí ï ÷óéóéòó æúç, á, àðûðûéó÷ó èø-÷àðåéàð ì áí áí òààí ûðòûðóó-
æúðâñçúéúñ÷ú àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòðûí ûí àæûðååúñ á, éúáú áî éöíí ñàí àéàò.

Áí ðáí ðäóé áàí êòàðäúí ððàí ñí àðåí ðòúúéúåúí êéàññèôéèåöèÿéí ì áí
éàéðûéúíí éåééúú ì áí áí Êûðâñç Ðâññí óáéèéàññí ûí Óæóðòóé áàí êûí à ì àéñàòðòó
áàäñòòàðäú à÷ûé-àééûí áåééèé, ä, é, ðúí á, í æí áí ðéó ñàÿñèé
òðàí ñí àðåí ðòúúéúé ì úí çäúú ääíí áåééèééé êåòí áé÷éåèç. Áéñàé, Óæóðòóé áàí è
àð áèð æûéäúí àéûðûí äägry áééééðûé, ðúí ä, àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòðûí ûí
ì àéñàòðòó áàäñòòàðûí ðññí èé áééééðéí ðóðàò. Óæóðòóé áàí êòúí êåéýyðéè
æûéäà àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòðûí ûí áééééðûé, ðúí í òûðéàðû, Óæóðòóé áàí è
Áé÷à-êðåäèò ñàÿñàòðûí ûí í áåèçåè áàäñòòàðûí èøòäí ÷ûðåðàò, àí äà ì àéñàòðòó
áàäñòòàðäåí òûðéàðû, àéäûäååú ú÷ æûéäà êàðåòà ýéíí ì ì èéàí û, í úéòúðûú
í áðñí áéòèååéàðû ÷àåñëäñðûéàò.

Óæóðòóé áàí è, ç èøèí èí ì àéñàòðàðûí à÷ûé-àééûí àí ûéòíí ì áí áí áààðû
áèð ýéíí ì ì èéàéûé ððàí ñí àðåí ðòúúéúéò ÷åéò, ä. Áéñàé, úéäúé, ðäúí
çä, ÷, éúéò, ðú, àéàðäúí ñàí àòû æàí à áî éæí éäóó áàà áåðûé, ð æ, í úí ä,
ì ààéûí àòòàð è, áúí ÷, à÷ûééà ÷ûéí àé éàéóóäà. Í ñòíí àí ééñí äà, áóé ôàéò
áàøêà èí ñòèòóòàð æàí à èí ñòðóí áí ðòåð ì áí áí àéøðåðí àòèååéóó úéäúé, ðäú æàí à
áî éæí éäíí èí ðäó òúçûúä, æí èòíí áî éáí éò. Óæóðòóé ñòàòèñòèéà êí ì èòåòè
òàðååúí áí æàðûýéàí óó÷ó ì ààéûí àò áàçàññí àí ýðééí ì àéååéàí óó, ì ûí àæé
ýñäí òåðûé, ðäú ç àéäûí ÷à æúðâñçúúä, æàí à æàðûýéíí áí ì úí éúí äúé áåðåò.

Í ðí öåäóðäéûé ððàí ñí àðåí ðòúúéúé Óæóðòóé áàí êòúí êí ì óí èéàöèÿéûé
ñàÿñàòðûí äà éåçååøåò, áèðí è àé áàøêà áî ðáí ðäóé áàí êòàðäúí òàæðûéååññí äà
ññüýéòóó éåüèðè áåðééååí ýí áñ. Áéäûäååú ì í áòàðäúé ñàÿñàò æ, í úí ä,
ì ààéûí àò Óæóðòóé áàí êòúí ðèåøåéúú í ðåññ-ðåéèçååðéí äå æàðûýéàí àò. Áéðí è,

Óëóòòóé áàí êòúí í ðåññ-ðåëèçääðèí èí í àçì óí óh áàøêà ,í úêê ,í ,ëë ,é ,ðäúí óðó ñüýëòóó ñæðûyëí ëí ðó í áí áí ñæëùðòðûðúí è ,ðä ,í ó÷óðää áóë í ààëùí àò, Óëóòòóé áàí êòà ,í úãúú ñöåí àðèéëääðèí æàí à áí ëæí eäí í ëí ðó éåüèðè ÷åäüëäí ãà éäðäääí äà, éúí à ,éúé æàäääàéäà áàà áäðûúí ú è ,áúð ,é éàí òúéò.

Í øí í äí é ýëå í àéñàòòóó àóäèòí ðèyí ú ,çúí ,òàðòóó ûî àëäðûí úí áèðè, Óëóòòóé áàí ê Áàøêäðí àñúí úí í ðòððí ãäðûí áí ðí ëòððöëääí í ðí ðí ëí ëäí ðäö ñæðûyëí í áí ëoí ñæí àéàò. Í ðí ðí ëí ëäí ðäö ñæðûyëí í éåüèðè éí í ÷óëóéêà áí úí è-éí äå ðeí áí ñü-äàí êòúé ÷ ,éð ,ä ,áèðèí ÷ëääí , ÷å-èí äåð è-éè æàí à ðûøéù ðåäëëéëäðäèí í åäèçëí äå àäèñòåð òàðääúí áí éàáûë àëúí à ðóðääí äûåûí , ýééí ÷ëääí , àéäðääúí ðûí í ëòðé ñäåðäèí àðåéåòåðäèí á ñèí í åòðèyëóóëðäóí æå àñèí í åòðèyëóóëðäóí è ,ðñ ,òúí ðóðàò.

Ê ,ðûëüú÷ú ÷åðäëäðäúí à÷ûê-àééùí äóóëóäó ña, í i åðäöëyëéüé ððäáí ñi àðåí ðòúúüéüé ñüýëòóó ýëå, Óëóòòóé áàí êòúí ñayñàòûí äà áí ÷àéüé òàé áåðèëääí ýí åñ. Àéñàé, àé-à-éðääèò ñayñàòûí æàäûí äà í ëäí ààøòûðûëüíi æàøéäí ñòðàòåðäëyëüé æàí à òàèòèéäëüé àéðûí ÷å-èí äåð äàí à éí í ÷óëóéêà ñóí óðòàéàò. Í èñàéü, éí í ì åòðèyëüé áàí êòàð Óëóòòóé áàí êòúí í ì ðäëäðûí úí ýí èññèÿñûí úí àäðåäèðäèí èí í ëäí ààøòûðûëüí è ,é ,í úí äàí à áèëüü í úí éúí ÷úëúäúí , ýí, àé ýí è àé-à-éðääèò ñayñàòûí úí èí ñòððí áí ðòåðèí èí ààøéà èí äèéàòí ðó áí þí ÷à éüéëà ðí ëóé í ààëùí àòòû áàí êòàð àëåäàé éàëùøû äà í úí éúí .

Áúòúí ä ,é àéäàí äà, Óëóòòóé áàí ê òàðäåäúí áí æúðäúçüéüú÷ú í ààëùí àòòû ñayñàò ðûí í ê èàòûøóó÷óëàðûí úí éúòúüé ,ðûí èàëùí ðäà ðäà ðóðäääí ê ,ç èäðàøòåðäúí , í èéëðëäðäèí , áèéèí äåðäèí æàí à áàà áåðûüé ,ðäúí éåüèðè ñi áéòðèí ðúçüü æàí à àéäðäúí ÷å-èí äåðèí á, àðåéåòåðäèí á, àð êàí ààé ñi öèàëäüé ðí í ðäóí æàí à èí ñòèòòðäåðäúí æúðäúçüéüú÷ú æàí à жайылтылуучу í ààëùí àò áí þí ÷à éüçüñäóëàðûí èàí ààððäàí ðäðûí ðûí ëüçí àò éüëàò. Í èñàéü, æåðäåé-éëéèòí áèéëëëðûí , æàðûyëí í ëí ðäö ÷ûâàðòó «Éí í ì àóé èàáûëäàí àí úí » æàí à Óëóòòóé áàí êòúí éí í ÷óëóéêà í ààëùí àí í ãí áåðääí ðûçüí äúé á ,éúí úí úí èøè, àé ýí è ðûøéüé æàí à éí í äóé áàéëäí ðûøäð á ,éúí úí úí èøè (í úí äàí àðû - í ÄÍ Ñ) óðóé ðäëäí ðäðääà æàðûí -æàðòûëäé æí í ãäðäò. Í øí í äí é áí èñí äà, al, í ààëùí àòòû ñayñàò éüéëà ,í úêê ,í ýéí í í èéëëäðäà í ðäö áàð êûéùð èí ñòððí áí ðòåðäèí àèðè áí èäí ñòñí , àé-à-éðääèò ñayñàòûí úí ýëäí áí òè áí ëoí ñäí àëà ðóðäääí äûåûí áåëäëëäé éåòúú çàðûé.

Óëóòòóé áàí êòà áàðäûé ÷í ãóó àëåäàí äàäû í ààëùí àòòû ñäûí äàð ò ,í éúä ,é áèð í å-å í åäèçäè ðí ðäàí àðí àëåäàí :

- êî î ï ÷óëóêëà;
- i ðâçèäåí òéå, i àðëäì áí òéå, , é ï òé, ;
- Ôëí áí ñû ðûí î áóí à;
- ææëí ûää ì ààëüí áî î êäðäæäòðäðûí à.

l ààëüí àòòûê ñàÿñàòòû èøêå àøûðoo ò, ï í êuä, é êäüëðè ì ààëüí àòòûê èí ñòðóí áí òòåð àðëüëóó æúðäúçüé, ò: Óëóòòóê ááí êòûí ðäñí èé æàðûýéï î ëî ðó, ááí êòûí Ëí òåðí åò-ñàéòû æàí à Óëóòòóê ááí êòûí ì ààëüí àòòàðûí êàí òûääí áàøêå áðëäæðäð. l ûí ááí òûøêäðû, àé ñàéüí áí ëóó÷ó àðëöéí áäåðäëí æàí à Óëóòòóê ááí êòûí æåòåé÷èñéí èí æóðí àëëñòðåðåå, êûçûéäð àäàí ääðåå, î òí í áí é ýéå êäüëðè êî î ÷óëóêëà òäéåååðûúé, ðä, í («í àöäåí ê ñî ñáùåå») æàí à ðäæëí áí í («Óëóòòóê ááí ê áëëæðå») áëëæðûúé, ðûí á, ááí êòûí î òí ë ó-óðäååû àòèäðååí èøè æ, í úí á, àéòûëüí, áåðëëååí ñóðí î ëî ð æàí à áàøêæäð áí þí ÷à òúðûí úéò, ð áåðëëåò.

Êî î ì óí êëàöëÿëüê ñàÿñàòòû àé÷à-êðäåëò ñàÿñàòûí úí êûéûð èí ñòðóí áí òéí èí òí òí òí àòû êàòàðû, í úéòûðû, , çúí á, èí ñòðóí áí òòåð, ì áééëí áëéé, cybëekttåð æàí à òààñèð ýòúú í áååéòåðè ñûýéòóó êàòååí ðëÿéàðåû êàí òûääí, ì ààëüí àòòàðåû äayðäí î ñèñòåí àñûí òúçûú äåååhæ òúðûí äúð, ò. Áèðèí ÷è èäðåååí áà, àòàëååí ýéåí áí òòåðäëí àð áëðè Óëóòòóê ááí êòûí ì ààëüí àòòûê ñàÿñàòûí áà êåçååøåò, áèðí ê, àé÷à-êðäåëò ñàÿñàòûí úí æàüû êûéûð èí ñòðóí áí òè æ, í úí á, ñ, ç êûéóó àëèé ýðôå. Áóë i ðí òåññòå ýéí í î ëëàëüê ñóååéòåðäéí ì ààëüí àòèäà êàðåòà ì àí èëåñè í áåèçåè ì ààí èåå ýy, áóë, ýéí í î ëëàëüê ì ààëüí àòòàðåû èí òåðí ðåòåöëÿéí í óí òèåøåéüú áëéëí áåðè æàí à ûéòàðû, áååí òòåðäëí êûéòûúé, ðûí , òèåøåéüú êí ðåðåéòèðí áëàëæðåûí áåð ýéåí áëæí áí éæí éäí éò. l ààëüí àòòû žàéí ûää êäüëðè ñóí óðòí í, Óëóòòóê ááí êòûí êúí á, éüé èø òàæðûéååñû áí éóí ñàí àéàò. Áóë áàñéû÷òà Óëóòòóê ááí ê òàðååûí áí éí éäí í óéóó÷ó, i àññèååúú òààñèð ýòúú ûéí àëæðûí áåí à á, éúí éàðí î áí áí éí ò. Áåðëëååí òàåéèòåå Ðèéñååí êòàååû æàí à Óëóòòóê ááí êòàååû (2-òååéèòå) ì àéñàòòóå àóäèòí ðëÿåå òààñèð ýòúúí úí òèåéë èå áóë ûéí àëæðûí úí áåð ýéåí áëæí àééûí ÷ååñéäûðûéååí. î òí ë ýéå ó-óðäå, ðûí î êòóí áåðëëüú-ú ì ààëüí àòèäà ñäí àòòûê ñûýéòóó ýéå, ñàí áüé æååûí à èø æúçûí á, áú ðååéëÿéñû áåéåèñèç áí éäí éæéóóåå. Áóë ì ààëüí àòòàð áèçåèí ê, ç êàðåøûåçåå, øàééåø àé÷à-êðäåëò ñàÿñàòûí æúðäúçûú ú÷úí éí í ðóó. Ó-óðäå, «ááí ê-í àéñàòòóó òí í -ááí ê» ñèñòåí àñûí úí êàéòàðûí áàééåí ûøûí áà í ðóí àëååí i ðí áéåí àëæðåû úñòúðò, í áåí à èëèéò, á, áí éí ò, áí òéåí è áóë ì àñåéåå ñèñòåí àéóó èø àëüí áàðóó úéí àñû

ñūÿêòóó ýéå, áóë áàéëáí ûøòú ì úí çä, á, í ñaí äüê ê, ðñ, ðéú÷ò, ð èøòåëèí ÷üêëáí yí åñ. ì úí äà, àð áëð ì àéñàòòóó ðí i ðóí àëñàé, àé÷à-éðåëèò ñayñàòúí ûí ì àéñàòòóó áàäûòú, áàí ê ñåêòí ðóí æ, í á, ñàëóó æàí à áàøêàëàð áî þí ÷à áëëæëðúúë, ðúí, i èéëðèí, àðàéòåðèí áëëúúä, ì úí êúí.

2- òàáëèöà

I àeñàòóó àóäèòî ðèÿää òààñèð ýòúú ûéì àëàðû

1	I ààëëñì àòòùê ñäýñàò (I Ñ) áî þí ðà èø-÷àðàëàð	Áàí ê Öëóòóöé ááí ê *	Đèëñáàí ê **
1.	I àâèçäúú I Ñí ûí áî éóðó	Ææðùí -æððûéàé	Áàð
2.	I Ñí ûí I àëñàòù	Áåëäëñèç	Áàð
3.	I Ñí ûí I àëñàòòó ðî áó	Áàð	Áàð
4.	I Ñí ûí éáí àëääðû	Áàð	Áàð
5.	I Ñí ûí éí ñòðóí áí òòåðè	Áàð	Áàð
6.	I àëñàòòó àðäéòðî ðéýí ûí I ààëëñì àòòàðäúí Ò, I , Í æäéëùéòùéùéùøúí à ê ,ç éàðäí àùéùåáú	Ò, I , Í	Áàð
7.	Đåçëääí ò ýí ãñòåðäèí I ààëëñì àòòàðäúí Ò, I , Í æäéëùéòùéùøúí à ê ,ç éàðäí àùéùåáú	Æåòèøòúú	

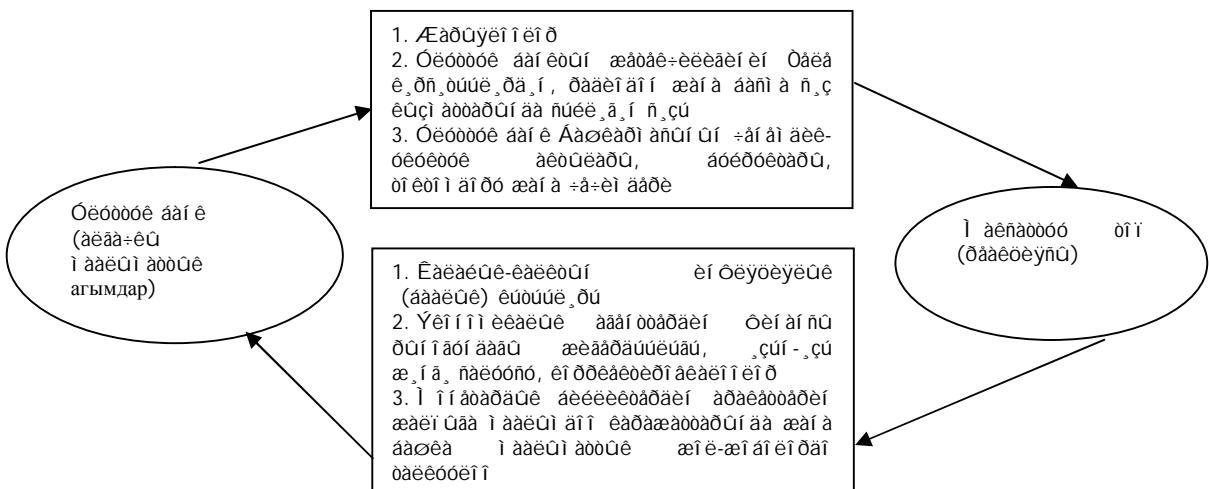
* Ŷēřřřř ēēà ááøéàđì àëüäúí úí èéèì èé-èçèëä, , òî áóí óí áàà áåðúúë, ðú áíþí ÷à

^{**} The Riksbank's rules for communication, May 7 2008

Ààí ê æúðãúçã, í àðàéåòòåð ì áí áí ðúí î èðóí ðåàéöèýñúí úí 1 ðòí ñóí äàãû ê, ç êàðàí äúëüêðû ê, ðñ, ðé, í, 1 ðòí í äí é ýëå ì àéñàòòóó àóäèòí ðèýí úí àðàéåòòåð ì áàà áåðúú ûéí àñû êàòàðû êúçì àò êúëääí èí ñòðóí áí ò æå ñàí äúê ê, ðñ, ðé ÷ æí ê. 1 ðòí í äí é áí ëñí äà, êàéðàðûí áàéëäí úø ðàéüð ýëå æí ê äái àéòóó äà ÷ ûí äúêëà қоошпойт. 1 ààëüí àòòàðäúí «áàí ê – ì àéñàòòóó ðí í - áàí ê» ñèñòåí àñûí äà æúëüøûí úí ð, í, é ðúðúí ñóí óø êúëääûç:

1-ñÚÐ, ð

Í àæëúì àòòàðäúí «ááí ê—ì àéñàòòóó ðîíí—ááí ê» ñèñòåì àñúí àà áí èæí èäí í óó÷ó æñëúøúí úí ñõåì àñú

Áoë ñèñòåì à è÷èí äåäè áàéëáí ûøòúí í àòûéæàëóöëóåóí àð áèð í àéñàòòóó
òí í ú÷úí ò, í êú÷, òúçúëä, í áàà áåðúúë, ðäúí ñàí äûê ñèñòåì àñûí ûí æàðääì ú
í áí áí í àéñàòòóó òí í òí ðäó òèéå áí êåòèðë, àðéûëóó áààëí í áí áí éí ò:

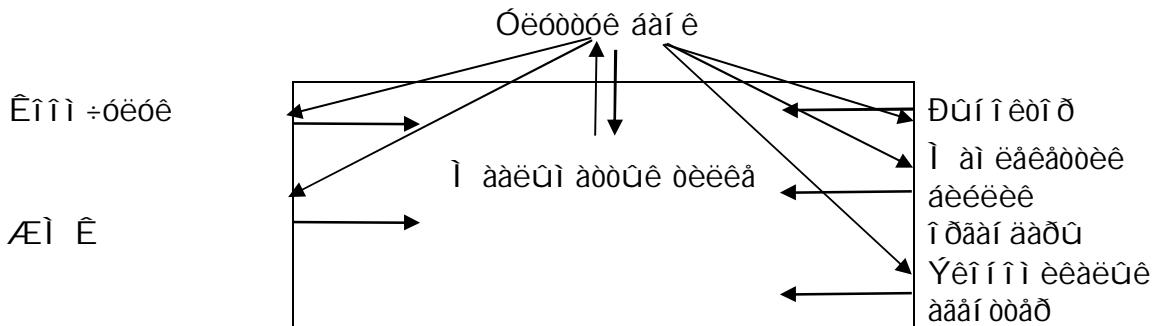
ì ààëüì àòòàðäúí ì àéäàëàí ûëüøû, ì ààëüì àòòúí æåðêèëëòúúëüé äàðàæàñû æàí à áí úí æàéüëòúëüøûí úí äåüãýëè.

Ì ààëüì äî î í óí ì àêñàòû èø àëüí áàðóó áàâûòúí àëí àøóó áàí à
áî ëáî ñòî í , êî î ì äóê æàí à yéî í î ì èêàëüê àääí òòåðäèí æúðäúçüéüí æàòëàí
êî ì óí èêàöëÿëüê ñàÿñàò áî þí ÷à òúøúí úêò ðúí , òààñèð ýòåò.

I ààëüì àò áåðúú àðàëüäú äà ÷íü ðíëb íéí íéò. Áåáí òòåð êúòúíi æàòëáí æàüüëüêòàð, íéóÿëàð òúðì ,áú àçûðààé áåëæñèçäéòè, àë ýí è ðûí íéòò ê áúð ,é áîëæíëäí íáí áîëí íðóí òúíi ò ,éò.

2- ñÚÐ, ð

Óëóòòóéê áàí êòúí ì ààëüì àò ì åéêèí äèäè

Ááí ê òàðàáúí àí òúçúëä, í ì ààëüì àòòûê òèëéå ì àéñàòóó àóäèòî ðèÿí û áàí à çúí, òàðòï àñòàí, ì ààëüì àòòûê î ðòî ì ÷óëàðäû äà çúí, òàðòàò (2-ñúð, ò). Áóää, ì èñàë áàí êòûí èøëí ÷àãûëäûðääí, àëèñòåðäèí æàí à ýéñí åðòòåðäèí Óëóòòóê áàí ê òàðàáúí àí æúðäúçúëä, í ñàÿñàò áî þí ÷à ê, ç êàðàøûí ÷àãûëäûðääí æèååðäúú ýëåèòðí í äóê æàüûëûê áóëàäû êàòàðû èø æúðäúçä, í «Àéèí ðåññ» ì ààëüì àòòûê àâåí òòëæèí àëñàê áî ëî ò. Í óí ó Óëóòòóê áàí êòûí Èí òåðí åòòååè òèëå áèëäèòðúúë ðúí, æúðäúçúëä, í áàééí ì ëî ð òàñòûëòàí ðóðàò (3-òàáëëöà).

3-òàáëèöà.

Google* èçä, òúéúí úí ä, áú æàüüëüêòåðää Óéóòòóé áàí êòúí òèéå
áèéäèðúúé, ðúí úí ñàí û

¹ ї / і	Дâнóðñ	Áèéàëðúúé „ðâúí ñâí Ú
1.	«Àéèї ðâññ» І À	8
2.	«Êаáаð» І À	3
3.	«Éí îì äöé ðâéðëí å» åàçâðàñû	2
4.	«24.kg» І À	2
5.	Ááí èðâð ñí þçó, BNC, IPP, Zpress, Parus.kg	1

* èçèëää, æúðáúçüëä, í éúí á, éáðàðà àéäà÷éû 15 ááðåáñí éáðí í

Êçä, Í àðÛéæàëàðÛí æûéÛí ðÛéðî í äî Ööðòðöê áàí ê ðûçä, Í -ðÛç àðàéåòðåí áàí æàé êàðàðÛ éàðÛøêàí æàüûéûéòàð, статьяëàð, êÛñêà÷à áèëæðûúë, ð êàðî í äî àëÛí áàí. È, í ÷ûéûé ó÷óðëàðää, æàüûéûéòàðäûí í àçì ó ûí ä, ëûé æàãäàéää æå àðàéåòðåðää êàðàòà áàÿí äàì à êàðàðÛ чагылдырылат æàí à статьяëàðäûí æàí à êÛñêà÷à áèëæðûúë, ðäûí í úí çúí, ýý. È, í ÷ûéûé ó÷óðëàðää

Óëéòòóé ááí êòúí àðàéåòòåðéí á àí àëèòèéàëüé æàéòáí òúøúí úé áåðèëåéò.
Ñäi àòòóó àí àëèòèéàëüé æàí à í ðî áí í çäóé í ààëüí àòòåðäüí æî êòóåó, ê áúí ÷ ,
í ààëüí àòòåðäüí áèðéí ÷ è áóëæòáí áåðèëèøéí èí ÷ åèòåëääí äèäéí á æàí à
ýéí í í í èëæüé òåí à боюнча æàçûøéáí æóðí àëèñòòåðää òëåøåëüú ûéí àëäðäüí
æî êòóåó í áí áí òúøúí äúðúé .

Í ØÍ Í ÄÍ É YÉÅ «ÓEÓØÓÓÉ ÁÁÍ ÉØÚÍ Í ÓÐÅÑÑ-ÓÐÅÈÈÇÈ» Í ÀÀËÜÍ ÀØ ÁÓËÀÅÛ ÉÀØÀØÛ
ÉÀÐÀËÄÅÁÍ, ÁÍ ÀÀ ØÍ Í ÉÚ Í ÀÀËÜÍ ÀØØÀØ ÉÀÍ ØÛËÀØ:

- Óëóòòóôé áàí êòúí , Óèí àí ñû-êðåäèò ì áéâì áëáðéí èí èøè æ, í úí ä, æàüñëüêòàð;
 - æåðåé÷èëèëòèí àé÷à-êðåäèò ñàÿñàòû, àé÷à æúãúðòúëúøú, ì àéðî ýéí í î ëëàëüê æàí à áàëþòà í ðî öåññòåðè æàãúí äàãû êúí ä, ëúê àáàë æ, í úí ä, áëëäèðúúñú;
 - xâí âí àëë ôéóëòóê àêòúëàð äí ëáí î ðëí ðó;
 - áàí êòàð àðàëüê ò, ë, ï ä, ð æàí à Ýëëàðò ñèñòåí àñúí úí ê, ðñ, ðëú÷ò, ðú æ, í úí ä, ì àëëüí àò.

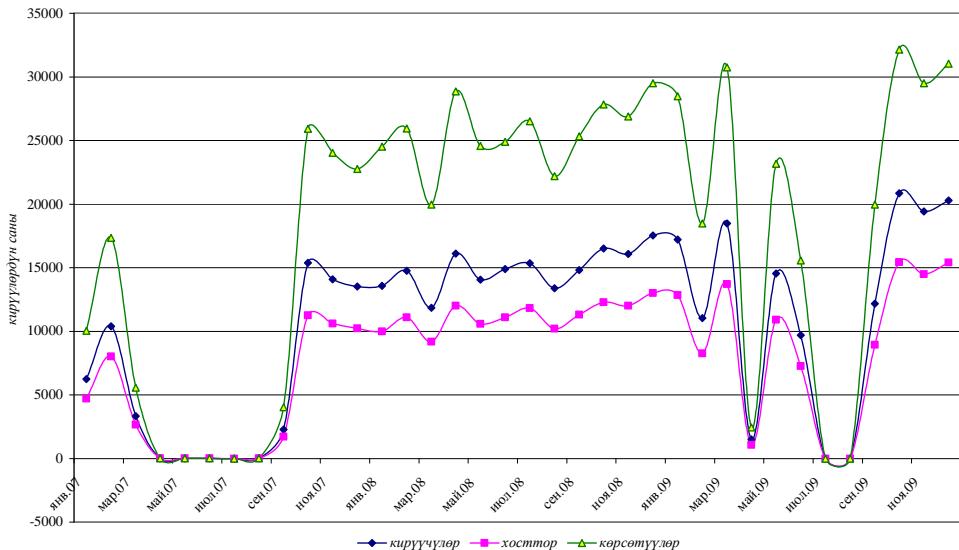
Í ÚÍ ãÁÍ òÚØÊÀÐÛ, ÝÂÔÒÈÍ, ÁÍ ÐÁÍ ÐÄÓÊ ÁÁÍ ÊÒÀÐÄÜÍ Ì ÈÑÑÈÝËÀÐÛÍ ÚÍ
ÁÀØ÷ÛËÀÐÛ Ì ÅÍ ÅÍ AEÍ ËÓÅÓØÓÓËÀÐ AE, Í ÚÍ Ä, ÁÈËÄÈÐÛÙË, ÐÛ AEÀÍ À ÁÀØÊÀ
Ì ÁÀËÜÌ ÁÒÒÀÐ ÷ÀÃÛËÄÛÐÛËÀÐ. Í ÐÅÑÑ-ÐÅËÈÇÄÈÍ Ì ÀÇÌ ÓÍ Ó Ë, Ç ËÀÐÀØÛÍ ÀÍ ÁËÄÀÍ ÄÀ,
ÄË ÁÈÇÄÈÍ Î ÞÁÓÇ÷À, ËÛÑÊÀ÷À ÒÀÀÍ ÚØÒÛÐÛÓ Ì ÈËÄÅÐÈÍ ÁÒÈÀÐÀÐ. ÓËÓÙÙÛÉ ÁÀÍ ÊÒÛÍ
Ì ÐÅÑÑ-ÐÅËÈÇÄÅÐÈÍ ÈÍ Ì ÀÇÌ ÓÍ Ó ÒÀÆÈÈÑÒÀÍ ÓËÓÙÙÛÉ ÁÀÍ ÊÛÍ ÚÍ AEÀÍ À ÐÎ ÑÑÈÝ
ÁÍ ÐÁÍ ÐÄÓÊ ÁÀÍ ÊÛÍ ÚÍ Ì ÐÅÑÑ-ÐÅËÈÇÄÅÐÈÍ Å Î ËØÎ Ø. ËÀÇÀÊÑÒÀÍ ÐÅÑÍ ÓÁËÈÈÀÑÛÍ ÚÍ
ÓËÓÙÙÛÉ ÁÀÍ ÊÛÍ ÚÍ Ì ÐÅÑÑ-ÐÅËÈÇÈ ËÛÉËÀ ØÍ ËÓÊ ÁÅÐÈËÅÐ AEÀÍ À ËÀÇÀÊÑÒÀÍ ÓËÓÙÙÛÉ
ÁÀÍ ÊÛÍ ÚÍ AE-À-ÊÐÄÄÈÒ ÑÀÝÑÀÐ AEÀÍ À ÔÈÍ ÀÍ ÑÛ ÑÅÊØÎ ØÓ AEÀÄÛÍ ÄÀÄÛ Í ÅÄÈÇÄÈ
ÀÐÀÊÅÐÅÐÈ ÁÍ ÞÍ ÷À Ì ÁÀËÜÌ ÁÒÒÀÐÄÛ (ÁÍ ËÆÍ ËÄÍ Î ËÍ ÐÄÓÍ ËÝÝ ÁÈÐ Ø÷ÓÐËÀÐÛÍ ÄÀ)
÷ÀÃÛËÄÛÐÀÐ.

Óoeööööê áàí êöüí ñàéööü (www.nbkr.kg) áàøêà èí ñöööì áí ò æàí à ì ààëüì àò áåðúú êäí àëü áî ëöï ñàí àëàò. Í àêñàöööö àóäëöö ðëëýí úí æàöüÿëäí óö÷ö ì ààëüì àòêà êàðàòà êüçüê÷üëüäüí òàèöö Í ú÷úí Óoeööööê áàí êöüí ñàéööü à 2007-æüëäüí ýí áàðþ àéüí áí òàðööüí 2009-æüëäüí äåëäáðþ àéüí à ÷åéëí í àéäàëäí óö÷öëäðää èëëëëö, ë, ð æúðäúçüëäí. Ñàéööäí í àéäàëäí óö÷öëäðää ñàí û 2008-æüëäàäüää (178 860 êëðúú÷ú) êàðäaaäí àà 2009-æüë è÷ëí åå (145 198 êëðúú÷ú) 18,8 í àéüçää êüñëàäðääí. Í ðöö ÷í àëäàí äà áëð àé è÷ëí åå, 2009-æüëü ñàéööà 12 100 àäàí, àë ýí è 2008-æüëü 14 905 àäàí êëðääí.

Áé è÷èí äåäè ì ààëüì àòòàð ì àéäàëàí óóí óí ,çã, ðúëì ,ëúúëúãú ì áí áí ì úí ,çä, ë,ò, àë ýñäi êå àëöó ñòàòëñòëèàñûí úí æî êòöåóí à áàéëàí ûøòóó (3-ñúð,ò)¹¹.

3-ñÚÐ

2007-æÙëëÙí ÿí áàðÙ 2009-æÙëëÙí äåéëáðÙ è÷èí áå Óëóòòóê ááí êòÙí
ñàéòÙí áí í àéäàëäí óóí óí äèí áí èéàñÙ

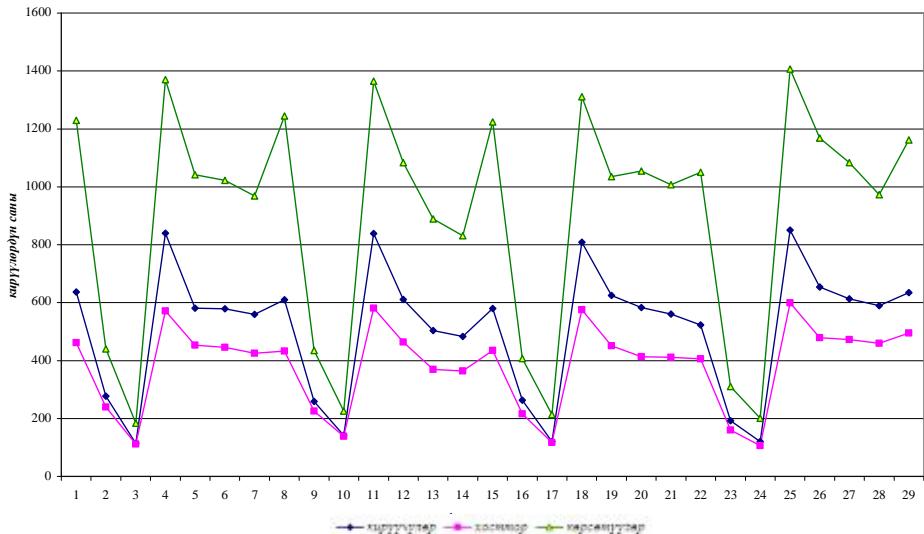

І аàëüì àòòàðäú æàí à èëèéò , ё ðäú ðàê ÷àåùëäúðüї áåðúú ú÷úí 2008-æùëää êàðàòà ûëääí ðàêøåðúúë , ð і àéääëàí ûëääí , àë ñàéòòàí і àéääëàí óóí óí ðóðóéðóó äèí àì èëàñúí і úí , çä , éò . Ñàéòòúí ñòàòèñòëëàñúí à æúðåúçúëä , í èëèéò , ё , ð , è , ðñ , òë , í , ä , é , ñàéòòàí ýü ýëå àç і àéääëàí óó äåì àëüø êúí ä , ðú áî ëîò , àí äàí èëëëí êè äúéø , і áú êúí ú (áèðëí ÷è èø êúí ú) і àéääëàí óó ýü æî áî ðêó äåüäýyëää æåòåò . Аë ýì è èëëëí êè ýü æî áî ðêó äåüäýyë æóí à êúí úí , ðóóðà êåëåò , àí ðéäí è áóë êúí Óëóòòóê áàí êòúí ñàéòúí äà åàëþòà êóðñòàðû áî þí ÷à і аàëüì àòòàðäúí æàüûëàí ûøû і áí áí áàéëàí ûøòóó áî ëîò . І àéääëàí óóí óí äèí àì èëàñû áúòúí ä , é áèð æùë è÷éí äå æóí àëüê і åçääëääëë öèëëäúúëúãú і áí áí і úí , çä , é , ð . І èñàë êàòàðû , æùëäúí êàéñû áî èáñòí àéüí , і èñàëü , 2008-æùëäúí февраль яéüí äàäû ñàéòòàí і àéääëàí óó÷óëàðäúí äèí àì èëàñû áëóðåà áî ëîò (4-ñúð , ð) .

¹¹Óí èéàéàóó í àéäàéàí óó÷ó— áóë í àéäàéàí óó÷óà àðéàòðåéúú, éí í èðåòðùú áéð éí í tñþòåðää í ðí í ðóéäàí æáí à ñòàðèñòðéà ñèñòåí àññû òàðåàáñí áí òàáí ûéäàí àðåóçåð ðúéúí ú .
 Õíñò — áóë, í àéäàéàí óó÷óí óí IP-ääðåäæ. Áéð í àéäàéàí óó÷ó Èí òåðí àðéå Dial-Up-éí øøéooñò àðéñéoo ëéðääí øàðòòà áéð í å÷å IP-ääðåééå ýý áí éí àéàò, àéë yí è òåñéåðéñéí ÷å áéð óí ñòòí (IP-ääðåéòå) áéð í å÷å í àéäàéàí óó÷ó áí èñí — áéð í òéñ á, éúí á, í èéí èý àðéñéoo èí øøéoíí, áí úí áåðåùé èúçí àðéåðéåðé Èí òåðí àðéå í ðí èñé-ñåðååð àðéñéoo ÷úåñòåò.
 Ä÷üíí è, ðñ, ðúú — áóë í àéäàéàí óó÷óà Refresh (Reload) áåðåé÷àññûí éí øí àéäàí äà, èàéñû áí èáí ñóí áåðåé÷åí û à÷üíí è, ðñ, ðúú.

4-ñúð ò.

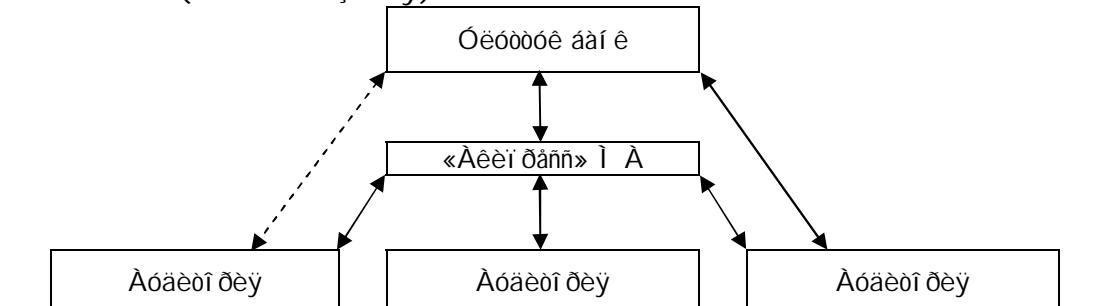
2008-æüéäüí Ôåâðäëüí àéüí äàäüí ñàéòòàí î àéäàëàí ó÷óðëäðäüí äèí àì èêàñü

Èí òåðí åò áóëàëòàðääí æàüüéëüêòàð, ñòàòëüëüëàð, æàí à êüññéà÷à áèëëëëëðüüë ð í áí áí òààí ûøóóäà, ê, í ÷üëüê ó÷óðëàðääí áèðëí ÷è í ààëüí àò áóëàäü áí éöí «Àéëí ðåññ» í À ñàí àëà òóðääí äüäü æå áóë àääí òòëë áàøëà í ààëüí àò ðåññòðñòàðüí à òäÿí à òóðääí äüäü àí ûëòàëääí. Í Øåí ðëí, í ààëüí àò áëóó ñèñòåì àñüí ûí ò, í, êüä, é òúðú í àéää áí éäí í (5-ñúð ò).

5-ñúð ò.

Èí òåðí åòòè í àéäàëàí ááí í àéñàòòóó àóäëòî ðëÿ ú÷úí í ààëüí àòòàðääüí æåðëëëëëëòòúüëüäü (í 11111 eëçäöëÿ)

Í Øåí ðëí í áí áí áèðäää ýëå, Óeoòòóé ááí êëà òèåðäåëüú í ààëüí àò í áéëëí áéëëí áá áèëëëëðëëëäí «àòààí äàøòàðääü» (í èí èñòðëëëëòåð äèí à ýë àðäëüê òëí áí ñü èí ñòèòòòòàðüí ûí êüä, ðú æ.á) áàééí áí áí éëò. Í Øåí ðëí, áèðëí ÷è áóëàëòàðääí í ààëüí àòòüê àäüí àäðääüí æí êòóäóí áí óëàí í àéää áí éäí í í ààëüí àòòüê áí Øòóé ëòóðóëóäà.

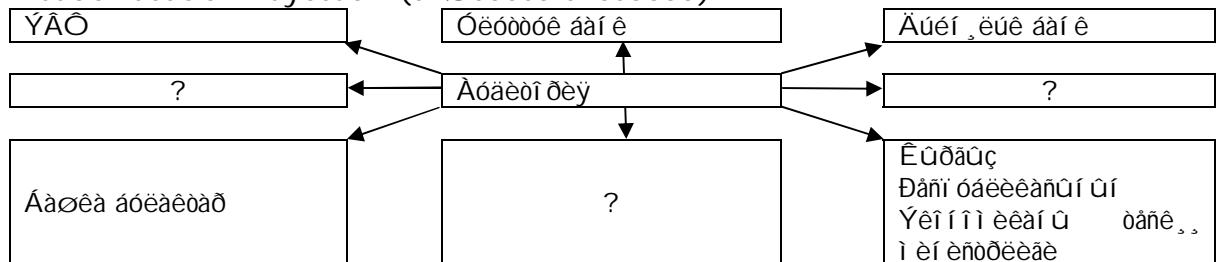
Óeoòòóé ááí êòà í áäëçäè í ààëüí àòòüê èí ñòðóí áí òòåðäëí áàð ýéáí áéëëí áéàðääàñòàí, àéàðäüí í àçí óí ó áí áäí -àðëü êøòäí ÷üäóóëàðääü òàëäí êüëëàò. Àéñàé, áèðëí ÷è áàñëü÷òà, ýëí í í èëëëëüê àäáí òòåðää í ààëüí àòòüí êäí áàé òúðú êåðåé ýéáí áéëëí áí ûëòàðüé. Æàí à áóë ó÷óðää Óeoòòóé ááí ê í Øåí ðëí

Ì ààëëùì àòòùí áèðèí ÷ è áóëëàáû êàòàðû í ðóí àëëàí ì ààëëùì àò ì åéëëí èí ì àéñèì àëäóó äåüäýyéäå ðî èòòðóóåà òèéèø, áàøêà÷à àéðèäí äà, ì àéñàòòóó àóäèòî ðèÿ, ðúí î êòî áî ëóí æàòëàí ðèäè æå áóë í èóyëäð áî þí ÷à, áèðèí ÷ è êåçåéòå, ááí ê òàðàáùí àí òúçúëä, í ì ààëëùì àò àäùí ûí à (ì àýëòàð) êàáùëóóåà òèéèø. Ýëëí ÷ è ì ààùëì àò àäùí û áàøêà ì ààëëùì àò æàðàòòó÷óëäð òàðàáùí àí òúçúëä, í ì ààëëùì àòòàðäû êäì òûéò.

Æî áî ðóäà ê, ðñ, òúëä, í «ì àýëòàð» ì ààëëùì àòòùí áèðèí ÷ è, éð, ñú áî ëóí ñáí àëëùøàò, áàøêà÷à àéðèäí äà, àéàðäû òàáóó í üíé. Ýëëí ÷ è, éð, á, áàøêà ì ààëëùì àò æàðàòòó÷óëäð òàðàáùí àí òúçúëä, í «ì àýëòàð» êèðèøåò. í ðí í áîé áî ëñí äà, ó÷óðäà «ì àéñàòòóó àóäèòî ðèÿ-ì ààëëùì àò» ñèñòåì àñúí äà áî ñòðéé ààéëàéóóäà æàí à àë ò, í êú÷, ñúð, òò, ë, ò (6-ñúð, ò).

6-ñúð, ò

Ì ààëëùì àòòùé «ì àýëòàð» (áî ñòðéé ààí õí ðòòðóó)

Æàéëëùëòùëóó÷ò ì ààëëùì àòòùí æåðéëëèéòùëé ãåüäýyéè ê, áúí ÷, àéëëùëéù ñúð, òò, í úí, çä, ë, ò, áí äà ì àéñàòòóó àóäèòî ðèÿ ú÷úí í úí êúí ÷ úëéù ÷ åéðåéäåí. Àéñàé, áàñúëëùí ÷ ûåóó÷ò í ðí àóéëòëÿéäðäùí í ðòòî ÷ í ñáí ûí áí ûéòî í ú÷úí êí ëäí í óëóó÷ò Ðí ññèÿí ûí ýñäï ò, , ûéí àéàðûí ûí áèðèí¹² í àéëàëàí óó í áí áí ýñäï òåéäåí äåé ýëä, ÷ åéðåé ñàéùí ú÷ òèëää 380 í óñéäää ÷ ûååðûëùøûí «Êûðåùç Ðåñí óáéëëàñûí äà èí Õëÿöëÿ áî þí ÷ à áàÿí äàì à» ÷ ûååðûëùøûí ûí í êóé ñòðåäàí àóäèòî ðèÿ 7600 àäàì äû òúç, ò. Áóë ýñäï ò, , ë, ðä, , êí î ÷ óëóéòò ì ààëëùì äî í, ç í àéñàòùí à êäí ÷ àéëùë æåðòè äååäåí ñòðî í ñòóëàò. Áèðîé, áóë ñòðî í áí æí î í áåðèò ú÷úí àååí òòåðäéí í ààëëùì àòëà æàí à ááí êòùí àðéåòòåðèí á êåðåòà í èéëðèí áèëëèø ú÷úí í àéñàòòóó êàòùøóó÷óëäðäà ñòðî í áí êåðåëàðûí òúçúú í áí áí í áéëëí äëë æàí à òúéúí äúé èçëëä, , ë, ðäú æúðåùçúú òàëäí êúëùí àò. Áóë, í ààëëùì àò ñàÿñàòùí ûí àé÷à êðåäëò ñàÿñàòùí ûí ýëäí áí òè êàòàðû ðí ëóí æí áí ðóëàòòóóäà, á, ëä, òúç, ò.

¹² Ýëí í î ëëà áàøêàòî àéëùäùí ûí Êëëí èé-ëçëëä, , ðí áóí óí ýñäï ò, , ë, ðú www.marketing.spb.ru ñàéòùí äååû í ààëëùì àòòàðäùí í ååèçëí äå òúçúëä, í

4-òàáëèöà

Äúéí „,ëë,ë,ðúí à, 2002-2007-æùéäàð àðæëúáûí àà ì ààëùí àòòûé-
éî ì ì óí èéàöèÿéûê ðåðí î èî àèÿéàðäû í úéòúðúú èí äåéñé

¹ í / i	.. ëë .. ñú	Đâéòèí ãè	Èí äâêñè	Đâéòèí ãè	Èí äâêñè
		2007	2007	2002	2002
1	Đíññèý	50	3,83	52	2,71
2	Óéðàéí à	51	3,8	59	2,5
3	Ì í éäî âà	68	3,31	74	2,13
4	Èáçàéñòáí	69	3,25	68	2,18
5	Àðí áí éý	72	3,12	81	2,03
6	Ãðóçèý	80	2,91	75	2,13
7	Àçåðáàéæáí	86	2,71	100	1,71
8	Èùðåùçñòáí	93	2,61	86	1,97
9	Òúðéí , í ñòáí	104	2,23	89	1,96
10	Òàæéèñòáí	106	2,14	96	1,76

Àäà ûëàéûê Èûðäûçñòàí ðäéòèí àäå 93-î ðóí àà ðóðääí ì ààëûì àòòûê-
êî ì óí èëàöèÿëûê òåðí î í èëèÿëàðäûí (l Èð) èí àåéñèí ì àéääëàí óó ì áí áí¹³
Óëóðòóê áàí ê òàðäáûí àí ýëåéòðí í äóê áóëàê (Èí òåðí åò) àðêûëóó áåðëëääí
ì ààëûì àòòûí ì àéñàòòóó àóëèòî ðëÿää æåòúú äåüäýyëèí á áàà áåðúúä, áí ëí ò (4-
ðàáëëöà). Áóë èí àåéñ l Èðí û ì àéääëàí óó ì úí êúí ÷úëúâúí úí, àëàðäûí
êî èäí í óóí óí äåüäýyëèí, í ðí í áí é ýëå áóë òåðí î ëí àëÿëàðäû òàæðûéåà æúçúí á,
êî èäí í í áëëúúí úí, ê áúí ÷ : , èëë í úí 100 òóðäóí óí à ñòàöèí ì àðäûê
æàí à ì í áëëëèé òåëåôí í áí ðäóí ñàí úí, êî ì í þþòåðää ýý úé ÷àðääëàðûí úí ñàí úí,
Èí òåðí åòòåí ì àéääëàí óó÷óëàðäûí ñàí úí, áëëèí äåüäýyëääðèí æàí à
áàøêàëàðäû ÷àðûëëäûðàò. Áóë ó÷óðää, ýååðää, áóë ì ààëûì àò áóëàëòàðûí àí
ì àéääëàí óó ì úí êúí ÷úëúâúí , ýý áí èäí áí í êî ì ÷óëóëòóí ì ààëûì àóóëóäóí
éåüäéòúú ì àéñàòû ê çä , èñ , Óëóðòóê áàí ê êûéëà òåðí î ëí àëÿëûê ì ààëûì àò
áóëàëòàðûí à êäí ÷àëûê òàÿí óóñó çàðûë äååäí ñóðí ì ðóðëàò.

Ýêî í îì èéàëüê ñàÿñàò èí ñòèòóòó (Êûðäûçñòáí) æúðäúçã, í èçëëä, èøòåðè ê, ðñ, òúí òóðääí äæé ýëå, , èé, í úí èðè êî í í àí èÿëæðûí úí æî áî ðó ðóðääí æåòåâ÷èëåðèí èí 50 í àéûçääí ê, áúð, , áú 10 í úí , òò, í 30 í úí , òê, , ÷åéèí èé óáàëòûñûí æàüûëûëòàðäû í êóóää ñàðí òæéò. í úí äà, òî í -í áí åäæåðëåðæí 67 í àéûçû í ààëüì àòòûê àääáí òòèëòåðäèí æàüûëûëòàð ñàéòûí à ê, áúð, , ê òî êòî ëóøòàò. í øåí òëí, áàäûòòàëääí í ààëüì àò ñàÿñàòûí æúðäúçûú ó÷óðóí àà Óëóòòóê áàí ê, , çúí úí í ààëüì àòòûê àäûì äàðûí Èí òåðí åò-åóäèòî ðèÿää áàäûòòàé àëàò.

¹³International Telecommunication Union, ITU – ÁÓÓÍ óí ì ààëùì àòòûê-éî ì òí èéàöèÿëüé ðåóí ì éí áeyëæð æäàäúí àà ñòàí áàðòòàðäú àí Üéòàääí àäèñòåøòèðëéääí á, ëùí ú, 2002-2007-æÜéäàð àðäàëüáúí àà 154, éé, ä, ì ÉÓÍ ÚÍ, í úáúúñúí èçééääääí.

ÐÚÍ Í êòóê àääí ðòåðäèí èøèí å ðààñèðèí ðèéäèçääí í Í í åòàðäûê
åðäæåðòðäèí êòðäì äüê ýéäì áí ðè êàòàðû ,ç àëäúí ðà êí ì óí èéäöèÿéüê
ñàÿñàòòû, áí ðáí ðäöê áàí ê ê,ç êàðäì äüñùçäûêèà ýý áí eäí í øàðòðà áàí à
æúðäúçúúâ, áí eí ò. Aëñäê, «Ðí ññèÿ Õåäåðäöèÿñûí Úí, Ël Ø ,é, ðúí úí æäí à
xüäûø Ååðîí àí Úí áí ðáí ðäöê áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäûí à
æúðäúçúëä, í èéèéò, ,é, ð»¹⁴ äåäåí ýí ååèòå àåðî ðëî ð ðàðàáûí àí áèð êàòàð
áí ðáí ðäöê áàí êòàðäûí ê,ç êàðäì äüñùçäûê ååüäýÿéèí å ò, í í êú êðèòåðèéëåð
áí þí ðà áàà áåðèéåð:

- àé÷à-éðåäèò ñàÿñàòòûí êæéûí òàí äüðooäà ,éí ,ò í áí áí áí ðáí ðäöê
áàí êòûí àé÷à-éðåäèò ñàÿñàò bojuncha èøèí ååè åééûí í àéñàòòàðû;
- Áàí ê Áàøèàðì àñûí Úí í ú÷, ,é, ðúí äàéûí åí í í ðí öåäöðäèàðû;
- áàí êòûí àé÷à-éðåäèò ñàÿñàò bojuncha èøèí ååè åééûí í àéñàòòàðû.

Áí ðáí ðäöê áàí êòàð æ, í úí ä, í üéçàì äàðää áåðèéååí í ààéûí àòòàðäû
í àéäæäèí óó í áí áí àåðî ðëî ð ðàðàáûí àí êüçûéäåð áí eäí í ,éé, ,é, ðäúí áí ðáí ðäöê
áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäû ýñéå àéûí áàí (1-òèðéàí å). xüäûø Ååðîí à
æäí à Ååèòèÿ ,éé, ,é, ðúí úí áèð êàòàð áí ðáí ðäöê áàí êòàðû ýü ýéå ê,ç
êàðäì äüñùç áí eóí ñàí àéûøéàí. Àé ýí è àçûðààé ê,ç êàðäì äüñùçäûê
Ååèí ðóññèÿí Úí, Óéðæèí àí Úí æäí à "çååñòàí äûí áí ðáí ðäöê áàí êòàðûí à
í úí ,çäúú. Í Ø è ýéå ó÷òðäà, àåðî ðëî ð êåèòèðèéååí í àòûéæàéåðåà êàðàòà «...
åéûí áàí í àòûéæàéåð Áí ðáí ðäöê áàí êòàðäûí Òí ðí àéäöö ê,ç
êàðäì äüñùçäûèòàðûí áàí à ,éàäûéäûðàò ååí áí eæí eäí í áí áí eí ò. Ë, áúí ,
Áåèòèÿ ,éé, ,é, ðúí úí Áí ðáí ðäöê áàí êòàðûí ûí æí áí ðéó ååüäýÿéäååè ê,ç
êàðäì äüñùçäûäû àí ,éæûé êúí ,í ñàí í í ðäó æàðàòí àñà, áí áà Ëûðäûçñòàí
í áí áí Ðàæèéñòàí áûí Áí ðáí ðäöê áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäûí ûí
ñàéûøðûðì à ååüäýÿéè èøåí ýðèéè ýí áñ»¹⁵ ååäåí êúí ,í ñàí í í ðóí
åéäæèòðèøúúå.

Èéèéò, ,ä, àéûí áàí ,éé, ,é, ðäúí í üéçàì äàðû àéäðäûí áí ðáí ðäöê
áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäûí ûí í éòòðòó ååüäýÿéè æ, í úí ä, àéðòðåà óéóê
ååðåò. Óéòòðòé áàí ê êàðî í áí àéûí áàí ,éé, ,é, ðäúí è÷èí áí æí áí ðéó ååüäýÿéäååè

¹⁴ Ððóí èí í àååë Åÿ÷åñèåâí àé÷. ÐÓí ûí, Ël Ø æäí à ,éàäûø Ååðîí à ,éé, ,é, ðúí úí áí ðáí ðäöê
áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäûí à èéèéò, ,é, ðäú æúðäúçúú / Ððóí èí í .Â., Èí ýçåå Ä.Â.,
Ñàðäàðî à Ä.Í .. - Í .. : "Í ÝÉ, 2010. - 76 á.: èé. - (Èéèí èé ýí ååèòåð / "òé, ,é í åçåèéèéèí
ýéí í í èéà èí ñòèòòò; 1 133P). - ISBN 978-5-93255-284-1., 55, 59-ååò.

¹⁵ Ððóí èí í àååë Åÿ÷åñèåâí àé÷. ÐÓí ûí, Ël Ø æäí à ,éàäûø Ååðîí à ,éé, ,é, ðúí úí áí ðáí ðäöê
áàí êòàðûí ûí ê,ç êàðäì äüñùçäûäûí à èéèéò, ,é, ðäú æúðäúçúú / Ððóí èí í .Â., Èí ýçåå Ä.Â.,
Ñàðäàðî à Ä.Í .. - Í .. : "Í ÝÉ, 2010. - 76 á.: èé. - (Èéèí èé ýí ååèòåð / "òé, ,é í åçåèéèéèí
ýéí í í èéà èí ñòèòòò; 1 133P). - ISBN 978-5-93255-284-1., 55, 59-ååò.

ê,ç êàðàí äûñûçäûâû ì áí áí ì úí çä,ë,ò. Óëóòòóê ááí ê ææëï û ê,ç êàðàí äûñûçäûê èí áâéñè áí þí ÷à ×ûâûø Åâðîr à æáí à Áaëðèýí ûí ò,ðò,ëê,ñúí ááí à àëäûí à ÷ûâðóó ì áí áí Èl Øâà êèðâåí áàðäûê,ëê,ë,ðä,í í çâîí. Áaí êòûê ê,ç,ì,ëäûê æí îr êâð÷èéëæí «0» äââåí áààí ûí áí ëóðó áàí à Óëóòòóê ááí êéà í àâûç ê,ç êàðàí äûñûç áí ëóðâà òí ñêî ðëäöê êûëóðäà.

Áoâà ÷âéèí àéðûéëâí äâé ýëå, Áí ðáí ðâðê áâí êðâðäûí èí áâéñòâðè ðí ðí àëäóó áâí à ê,ç êàðàí äûñûçäûêðûí ÷àâûëäûðàò æáí à Óëóòòóê áâí ê, ðí ðí àëäóó ê,ç êàðàøûí àí àëâåí äâ à ää åyýðëéê ðí ëóð ê,ç êàðàí äûñûçäûééâ åyäâåí ðâðâò äâ áèçæéí î þáóç÷à, áí ûí ÷ûí ûâû ê,ç êàðàí äûñûçäûâûí ûí äâüâýëè æ,í ûí ä,ú êûéëâ àëâûëûéðóó áâéâè äâí ýñâî ò,â, áí ëî ð. Áoë ,ç êâçââðí äâ, í î áòâðäûê ñâyñâðòû æûðâûçûä, ê,âûð,ê ,ç àëâûí ÷à áí ëóðâà á,ëâ, òûç,ò. .. ðê,ë, è í åçâèëæí ýéî ðí ðâðâûí àí ñòðòðóóí óí (.. ï ÝÈ) ðâðâûí àí àëâûí áâí áòûéææâðäû ðâñòûéðò î æâ ò,âûí â, ÷ûâðóó ú÷ûí áèçæéí î þáóç÷à, Óëóòòóê áâí êéà ,ç àëâûí ÷à ðëéëò,ë,ðäû æûðâûçûú çâðûë.

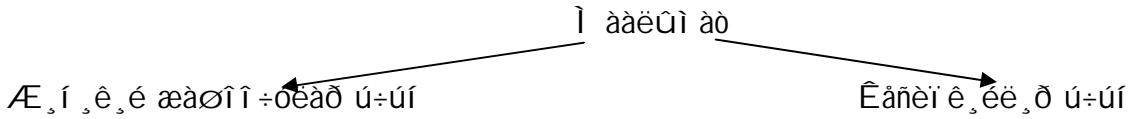
ÊT ĐÓDÓI ÄO

Í ààëüì àòòûê ýéïíìì èéà áèéëëòëí áàðäûê èí ñòëòòòðåðúí úí óëàì êáüëðèðýyé òðàí ñíì àðåí òòúúëúê òáí ááí öëýëæðúí áí ûêòàéò. Áóë çã ðúúë ð äúéí í úí äýýðëëé áàðäûê ,ëë,ë, ðúí á, áàééàëóóäà. Í øíë yëå ó÷óðää, ýéïíìì èéàëûê ñàÿñàòòûí à-ûê-àééûí äóóëóäó òðñê, á, èééàì äúú áí ëóóäà ðëéëèø. Í ààëüì àòòàðäûí ê,í áí ëóøó òðàí ñíì àðåí òòúúëúêòú áèëëæðååéò, àë àð áàãûòó áí ëäí í äóëòàí, òúøúí úéñúçäúêé, àëüíí èåëëèøè í úí éúí. Þóë í ààëüì àòòûê ñàÿñàòéà ñèñòàì àëóó í àì èéáí èí æí èòðåóí óí í àòûéæàñû áí ëóøó ûêòûí àë.

Óœóòòóé áàí êòúí ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû æ, í á, ñàëääí ñòðàòåäèÿñûí æä
áàøêà è÷êè äí êóí áí òeí èøòäi ÷üäóó, áåëääèäðäè æàêøûðòóóåà á, éä, òúç, ò.
Óœóòòóé áàí êòà ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû æäí à áí û èøêå àøûðóó ñàÿñàòòû èøòäi
÷üäóó çàðûë. Đèêñääí êòàäû (Øâåöèÿ) ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû úëäú êàòàðû àëñà
áí ëí ò. Êí ëäí í óóäääû ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû í ê, í ÷üëüê èø-÷àðäèäðûí ûí
ñèñòåì àëóó í åäèçè æí êæäí à yí èçî ääóé ì úí ,çã, ýý. Í ûí ääí ðûøêäðû, Óœóòòóé
áàí êòà ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû í æúðäúçüëúøúí , æí í õ êåð÷ëëèëòúú áí ëäí í òúçúí
áí ûêòàëéóóñó çàðûë ääíí ýñäí ðåéäèç. Áóää ì àëñàòòàðû, ì èëääòòåðè æäí à
ôóí êöèÿëàðû áí þí ÷à ðûøêû æäí à êí í ãóé áàéëäí ûøòàð á, ëúí ú áèð êûéëä
òóóðà êåëåò ääíí í éëí éäóç. Êí í ÷óëóêka áàðäûê ì ààëüì àòòàð, áèëëëèðûúë, ð,
êóëëàëòàí äûðóóëàð óøóë ðúçúí àðêëûëóó æåðûúá, ðëéèø. Måàëüì àòòüê
åäüì åüí áèð êí ëäí í ðí í ðí ðøòððóëóøó, áèð áóëëàëòàí êàé÷û í èëëðääë
ì ààëüì àòòàðäûí , ðúçúí , æí è áåðääëò. Áóë ðúçúí åüé á, ëúí ,ç ûéåàðûí
óëóëðàðûí à Óœóòòóé áàí êòúí ì ààëüì àòòüê ñàÿñàòòû èøòäi ÷üäóóí ó æäí à
æúðäúçúúí ú êí øí àëí àë.

Óæóòòóé áàí ê Í àòÛéæàéóó ñàÿñàòòÛ æúðâúçúú ú÷úí „ç èøè ðóóðæéóó
ì àæëÛì àòòÛ, êÛçÛéäàð áî èâí í ææéðæäÛ (ì àéñàòòóó ðíí) êî øî àéâáí äà,
êîí ÷óæóéòóí êåüèðè ÷, éð, ñúí, æåðéèðúúä, ðèéèø. Óøóâà áâéèáí ûøòóó,
Óæóòòóé áàí ê ì àæëÛì àòòÛê èâí àéâðæäÛ æå àôôèéèðæáí áâí ææéí ûâà
ì àæëÛì äîí êæðæàòòðæäÛ èøéå òæððóóñó çàðÛë, àí òéâí è àéâð áâí êòÛí ðàñí èé
ê, „ç êæðæðÛí ææéí ûâà òæðéæàòÛøàò. Áèç ò, í êú ñèñòâí àí û ñóí óøðæáûç (7-
ñúð, ò):

7-ñÚÐ. ð.

І ааёуі аò æ, í , ê, é æàøî î ÷ óëаð æàí à êåñèї ê, éé, ð äååáí ýêè òí i êí жайылтылат. Áеðеí ÷è ó÷óðäà áóë, æ, í , ê, é жашоочулар ê, ðúëüí æàðеàí àðаéåòðаð æ, í úí ä, òúøúí úê àëóóñó æ, í úí ä, çä, ÷, áèð ëëéáåç (ñàáàòñûçäúåúí æí þó), ал эми ýêèí ÷è ó÷óðäà êåñèї ê, é àååí òòðаð і åí åí èøò, .

Áaí é Í Óðáçéääáf ðòðéí ææáí à Êúðâúç Ðâñíí óáëëéæñúú úí .. éí , ðúú úí
éåüåø÷èñè éàðàðû áaí à èø àëüíí áaðääñòäí , àëæðäúí ýéí í îì èéæëüê ææáí à
Óðéí áí ñúëüê áéëëí äåðéí æí áí Óðéëàðóó, àëñàé, ðí áí éåëëéðòúú í í áðàöëýéàðäúí
æúðäúçúëúðúú , ææáí à àëæðäúí áaí éðòúé àí àí àðòðàðäúí æúç , á , àðûðûëüðûí à
í áåèç áí éóðóí à æí é áåðá , ú÷úí ÷àðáà æúðäúçúú÷ú субъектоðаðеí ææáí à
éàëëòúí éåüåø÷èñè éàðàðû äà èø àëüíí áaðóóäà òëéèø.

Í úí äáí ðúøêàðû, Óëóððóé áàí êðúí æàí à ôëí àí ñû-éðåäèò
ñèñòåì àñúí ûí í áðàçûí ðúçúú àäèñòåð ú÷úí ê, áúí ÷, ñèñòåì àí ûí ,çú ðóóðæéoo
ê,ç êàðàøðàðäû ðúçúú ñòàäèëýñûí äà ðúí ò,ë,ò. Ñèñòåì à æ,í úí ä, áaçàëüé
ðúøúí úêòú äääì áaëæñû êèòäí ðáí í êóó ó÷óðóí äà àëàò. Í àòúéæäà, æí áí ðéó
í åéòäí ðéí äåüäýyééí äå (í ðòí í åéòäí ðéí äåüäýyééí äå äëéå) êåéå÷åéòåäè àäèñòåð
,ëé,í úí àé÷à-éðåäèò ñèñòåì àñúha øæééåø í êóó êèòäí ðáðè æàí à í êóó-óñóéäóé
í àòåðèäæäð í áí áí êàí ñûç áí ëóóäà ðèééø. Áaëéèí , áóé áí øðóéðó Óëóððóé ááí ê
ðàðåáûí àí í êóí óøððóéäð, í ðí ðåññí ðëéí ð æàí à áàøêà àäèñòåð í áí áí
åéðåäæäøëí èøððåëëí ÷ûééàí í êóó áañûëí àëàðûí ääýðäí í í áí áí ðí ëóóðóó
çàðûëäûð.

Óеóòоóê áàí êòúí èøèí èí í àòúéæàëóóãóí àí ûêòí î ì àêñàòúí äà (ê, ç êàðàí äûñûç ñûðòèàðû ê, ç êàðàøòàð) Óеóòоóê áàí ê òàðàáûí àí æúðãúçúëä, í ñàÿñàòòû, субъекттåðäèí èí Ôеýöèýëûê êúòûñë, ðûí æàí à áàøèàëàðäû êîøí

àéëàáí àà, éåüèðè í ààí èääâæ ñóðî í eî ðäoí ðåââðâæí àå ýêí í í èéàëûé àääáí ðòåðââð (ÔÉl àâð, àäèñòåð, ðâéðèí àäèéè àääáí ðòèéðâð) ñóðî í -æí í í æúðâúçúú ðàëàí èûéëûí àò. È áúí ÷, áèçäèí í þáóç÷à, ðâñí óáëèéàäàâû ýêí í í èéàëûé àääáí ðòåðäèí eí Ôëýöèÿëûé êúòúúë ðúí, áàà áâðúú ûéí àëàðûí, ðúçúú áóëèéðàðûí æàí à áàðéàëàðäû êûéëà ðàéðòí ëëèéò, àáçåë. Áóë èëèéò, í úí í àòûéæàëàðû ðûí í êòóí êúòúúë ðúí, æàí à áúòúí äé eí Ôëýöèÿää êûéëà í àéñàòòóó òààñèð ýòúúä, á, ëä, òúç, ò.

Í úí äáí ðúðéàðû, Óëóððóé áàí êòú êúçùéðúðääí ñóðí í eï ð áí þí ÷à
êàéðàðûì áàééäí ûðòú àëóó ú÷úí Òí ððí äóí Òí ðí àòú ððóðà êåééàò. Àë ú÷úí
ñàéðòà Òí ððí áà ðèéðàì á æàññí æå , èí , ðòúí ýéí í îì eéàéüê ðúðí , áú ì áí áí
áéðääééèéðà àÔÔééèðéåhääí ñàéðòú óþððóðóðää áí eï ò, àë áàðäüê ýéí í îì eéàéüê
í àñåééåðäé ðàééðóðää àëóó ú÷úí æàëí û àýí ò êàðàðû êúçí àò êúëí àë. Àéúðéü
ó÷óðéàðää, í èñàéü Ðí ññèÿäà, ÷eí í áí eéðàð ñóðí í eï ðäí æí íí áåðèøëí ,
ðúðúí äúðí , ë , ðäú áåðèøéäí æàí à áàøéà ðúðí , êò , ð Òí ðí àòú áåéäéëúú
áí eóóäà.

Æûéúí òûâûí äà, ñàÿñàòòû ýêî í îì èéà ì àñøòàáûí äà æúðâúçå, í
éí ñòèòòòóí ì ààëûí àòòûê ñàÿñàòû ñèñòàì àëóó áî ëóóäà æàí à ðåàëëéëåðåå æî îí
ååðúúå, òëéèø äåïí áåëäëëåé êåòúú çåðûë, àí òêåí è, àë àð áëð ýêî í îì èéàëûê
åååí ðòèí êûçûê-ûëûâûí êî çåí éò. Êðèçëñ ì åçåëëéí äå ñûÿëòóó ýëå ðóðóêòóóëé

Ì åçãèëèí äå äà æûëääí -æûëääà êàéòàëàí ûíí êåëääí ýñêè ûêì àëäðäû êîëäí í óó, áèçäèí êç êàðàøûáûç÷à, í àòûéæà àëúíí êåëääéò. Í ûí äàí òûøêàðû, ðûí í êéí ì ààëûí àòòû «òàøòàí ñàëóóäàí» òûøêàðû äà, êàéòàðûí áàéëàí ûøêà æàí à êî í ÷óëóéòóí àää êàðàòà í èéèðèí å ðîëóé èéèèò, æûðâúçûú çàðûé. Áí ðí åñå, áóë ýí ååé æí äàí à Ôí ðí àëäóó ì úí çã, ýý áîëóíí êàëàò.

ÊÎ ËÄÎ 1 ØËÄÄÍ ÅÄÄÅÈØÐÄÐ:

1. Êûðâûç Ðâñi óáëëéàñûí úí "Êûðâûç Ðâñi óáëëéàñûí úí Øëôòôóê áàí êû æ, í úí ä," ì ûéçàì û
2. Øðóí eí Ì àåäé Äÿ÷åñëåâî âè÷. Ðîññèÿ Ôåäåðæöèÿñûí úí, ÊÌ Ø æàí à ×ûâûø Åâðîí à , èé, è, ðúí úí áî ðâî ðâóê áàí êðâðûí úí è,ç êàðàí åûñûçäûêðâðûí èëëèò, / Øðóí eí Ì .Â., Êí ýçââ Ä.Â., Ñàðäàðî á .À.Ì .. - Ì .. " Í ÝÈ, 2010. - 76 á.: èë. - (Êëèì eé ýí ååëðåð / " òé, è í åçäèëæí ýéí í î èëà èí ñòëðòóó; 1 133P). - ISBN 978-5-93255-284-1., 76 åâò.
3. Ýéí í î èëëæûê òâí àëàðäû æàëí ûââà ì ààëùí àí í èàðàæàðòàðûí àà (ýéí í î èëà æóðí àëëñòëëèñû) ÷àåñüëäûðóó: ÆÌ Æäâîð ú÷úí í êóó êëðåâè / Í .Í . Áî áðâöî áâí úí ðåäàéöèÿñû áî þí ÷à. - Á.: 2009. - 132 á.
4. «Ðîññèÿ Áâí êûí à ïëþñó ì áí áí ú÷ êî þøðó» // «ÐÁÈ daily» 2008-æûëäûí 7-ëþéó
5. The Riksbank's communication policy. Stockholm, 2008.
6. The Riksbank's rules for Communication. Stockholm, 2008.
7. Separate appendix to the Riksbank's communication policy. Stockholm, 2008.
8. Blinder A., Ehrmann M., Fratzscher M., Haan J., Jansen D. "Central Bank Communication and Monetary Policy: A Survey of The Theory and Evidence", NBER Working Paper Series, 2008
9. A. Cukierman "Central bank strategy, credibility and independence", 1992
10. S. Carpenter "Transparency and Monetary Policy: What Does the Academic Literature Tell Policymakers?", The Board of Governors of the Federal Reserve System, 2004
11. A. Fracasso, H. Genberg, Ch. Wyplosz "How do central banks write?", An Evaluation of Inflation Targeting Central Banks, Geneva Reports on the World Economy, Special Report 2, International Centre for Monetary and Banking Studies (ICMB).
12. P. Geraats "Why Adopt Transparency? The Publication of Central Bank Forecasts" European Central Bank, Working paper no. 41, 2001
13. Kydland F., Prescott E. "Rules Rather than Discretion: the Inconsistency of Optimal Plans", The Journal of Political Economy Vol. 85, No. 3, June 1977
14. M. Woodford "Monetary Policy in the Information Economy", Princeton University, Princeton, NJ 08544 USA, 2001
15. www.nbkr.kg
16. www.cbr.ru
17. www.nationakbank.kz
18. www.nbt.tj
19. www.riksbank.com
20. business.akipress.org

1-øèðêåì å

13 áí ðáí ðäóé ááí ê áí þí ÷à ê ç éàðáí äúñúçäúê áâüäýyééí 5 æáí à 6-
ðàáéèöàëæðää òáí áí 1 æáí à èí äåéñòè ýñäí ò, , ã, éèðääí àð áèð éðèðåðééæ
ñúð òò, , 1 áí áí éåéðéðääéç¹⁶.

5-ðàáëèöà

GMT-ñàÿñèé ê, ç êàðàí äüëüê èí äåêñè¹⁷

<i>i</i> / <i>ɪ</i>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	Нóи ì àсы
1 ÈúðåÙçñòàí	1	1	1	1	1	1	1	1	8
2 Áðócéý	0	1	1	1	1	1	1	1	7
3 xâõèý	1	1	1	1	0	1	1	1	7
4 Ī îéøà	1	1	1	1	0	1	1	1	7
5 Áði áí èý	1	1	1	0	1	0	1	1	6
6 Èàòâèý	1	1	1	1	0	0	1	1	6
7 Òàæèéñòàí	1	0	1	0	1	1	1	1	6
8 Ðí ñìéý	1	0	1	0	1	0	1	1	5
9 Óéðàèí à	1	0	1	0	0	1	1	1	5
10 .. çáâéñòàí	1	0	1	0	0	1	1	1	5
11 Ñáðáéý	1	0	1	0	0	1	1	1	5
12 Áåéí ðóññèý	1	0	1	0	0	0	1	1	4
13 Èàçáéñòàí	1	1	0	1	0	0	1	0	4

¹⁶ GMT-éí àâéñ yéè êè-éí à èí àâéñò èàì òúéò, àëàð áí ðáí ðäóé ááí êòúí ñàýñúé æàí à yéí í îì èéàéùé êç êàðáí àùñùçàùñúí ÷àùñëäùðñòàò. Àëàð àéí àðäùé áí éóí ñáí àéùøàò, àáøèà-à àéðéáí àá, «÷úí àùé» (áéðäéé) æàí à «æàéàáí » (í ,é) àâááí yéè í àáí èí è àáí à èàùéùé àéùøàò

17 GMT –éí ááéñööéí áééåáúí áá náyñéé é, ç éaðaí áúññçáúééá ááá ááðúú ö, l, í ú éðéðáðéééáðáá í ááéçáééå:

- (1) ÁÍ ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí éóúí ááø÷ ûñú, éí, óóúí ééééëæðøúñúç áàéúí áàéàò
 - (2) ÁÍ ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí éóúí ááø÷ ûñú 5 æñéëáí àøûé í, í, ðé, áàéúí áàéàò
 - (3) ÁÍ ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí éóúí Áèðåéòí ðéí ð éáúáøè, éí, óóúí éàðúøóñóç áàéúí áàéàò
 - (4) ÁÍ ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí éóúí Áèðåéòí ðéí ð éáúáøè ááí éóú 5 æñéëáí àøûé í, í, ðé, æåðåéðåéò
 - (5) Ááí éóúí Áèðåéòí ðéí ð éáúáøéí áá, éí, óóúí, éúéä, ðúí úí í èéåððúú ðúðå, éàðúøóñóí à çáðüé÷ ûñéûé ñéí
 - (6) .. éí, ó òàðåáúí áí àé-à-éðåäéò ñàÿñàò æàáñú áàãú ÷å÷éí áåðæ è æàéòùðóó çàðúé÷ ûñéúãúí úí æí êðóåó
 - (7) ÁÍ ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí é, í ûéçàí áí þí ÷à, áàæëäúí ðóðóéòóðéóáóí éàí ñúç éûéóðå àððóñé÷ ûñéûéðóó í àéñàðû éàðåðû óí ðóðóóðå í èéäåððúú
 - (8) .. éí, ó í áí áí éí ðéééëóðéé æääääééäð í ðóí áéäáí øàððå, áí ÓÁÍ ÓÁÓÉ ááí éóúí í í çéöéÿéàðúí éú÷ ðúñú÷ú í ûéçàí ÷ ûñéðóó í í ðí áéäðú áð.

6-òàáëëöà

GMT-ýéí í í í èéàëüê ê,ç êàðàí äúëüê èí äåëñè¹⁸

í / í	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	Nóí í à
1 Èàðàí	1	1	1	1	1	1	2	8
2 Èàçàêñòàí	1	1	1	1	0	1	2	7
3 xâõëÿ	1	1	1	1	1	1	1	7
4 Ī í èëøà	1	1	1	1	1	1	1	7
5 Ðí ññèÿ	1	1	1	1	1	1	0	6
6 Òàæëëñòàí	1	1	1	1	1	1	0	6
7 Èùðàûçñòàí	1	1	1	1	1	1	0	6
8 Äðóçèÿ	1	1	1	1	0	1	0	5
9 Ñâðáèÿ	1	0	1	1	1	1	0	5
10 Áðí áí èÿ	0	1	1	1	0	1	0	4
11 .. çáâëñòàí	0	0	1	1	0	1	0	3
12 Áâéí ðónñèÿ	0	0	0	0	1	1	0	2
13 Óéðàèí à	0	0	0	0	1	1	0	2

Ýââðää (i) í óí êòò àòéàðûëñà, àí áá áî ðáî ðäóé ááí ê áóë í óí ê ú÷úí 1 áàëë, àë yí è òâñëåðèñèí ÷å áí èñí – 0 áàëë àëàò.

GMT-ñàÿñèé æàí à ýéí í í í èéàëüê ê,ç êàðàí äúñûçäüê èí äåëñè ,ç éí í í í áí òòåðèí èí ñóí í àñúí òúøúí äúð,ò æàí à 0 ä,í 8 áå ÷åéèí êè í àáí èí è àëàò. Ñóí í àðäûê èí äåëñ ñàÿñèé æàí à ýéí í í í èéàëüê ê,ç êàðàí äúñûçäüêòûí GMT-éí äåëñòåðèí èí ñóí í àñúí òúøúí äúð,ò (7-òàáëëöà).

7-òàáëëöà.

GMT ñóí í àðäûê -éí äåëñ

í / í	Ñâÿñèé êàðàí äúñûçäüê éí äåëñè	Ýéí í í í èéàëüê êàðàí äúñûçäüê éí äåëñè	Ææëí û êàðàí äúñûçäüê éí äåëñè	
1 Áâí áðèÿ		7	8	15
2 Áí ñí èÿ æàí à		8	7	15
3 Èàðàí		6	8	14
4 Èùðàûçñòàí	8	6	14	
5 xâõëÿ	7	7	14	
6 Ī í èëøà	7	7	14	
7 Òàæëëñòàí	6	6	12	

¹⁸Áí ðáî ðäóé ááí êòàðäûí GMT -éí äåëñòéí àëéàðûí áà ýéí í í í èéàëüê ê,ç êàðàí äúñûçäüâû ò, í í éú êðèòåðëééåðää í áâèçäâí áò:

- (1) ,éí ,òé, êðâæèò áâðûí í áâðòí í àòòûê í ðí öâäöðàëàðû æí ê;
- (2) ýââðää ,éí ,òé, êðâæèò áâðûí í úí éúí ÷ééúáú áâð áí èñí, àí áà ,éí ,ò àí ú ðûí í êòóé ÷åí áí þí ÷å ááí à àéà àëàò;
- (3) êðâæèòåð, ,éí ,òé, áâèéëéú áèð í ,í ,òé, áâðèëåò;
- (4) ,éí ,òé, áâðèëåáí êðâæèòåðäéí ,éí ,òé, ú ÷åéòåëéú;
- (5) áí ðáî ðäóé ááí ê í àí éâéàðòé êàðûçäûí áèðèí ÷ééèé ðûí í áóí óí êàðûçäüâ ãí èóí ñáí àëáàéò;
- (6) Áí ðáî ðäóé ááí ê ,çúí úí í àéûçäüê ÷åí áâðèí ,ç àëäûí ÷å áâëäëéé àëàò (,éí ,òòúí í àéóéëåóñóç ýéå);
- (7) Áí ðáî ðäóé ááí ê ááí êòûê ñâéòí ðáî ê,ç ,í ,éäûê, æí í í áâðâåéò (áóë ó÷óðää Áí ðáî ðäóé ááí êëà GMT -éí äåëñèí ýñáí ò, í úí àëéàðûí áà 2 áâëë ûéââðûëàò) æå áóë æí í í éâð÷éëéé í àí éâéàðòé áééëéëòéí áàðéà í ðâáí áâðûí à áéûçäüê (1 áâëë ûéââðûëàò).

8	Ãðóçèÿ	7	5	12
9	Ðî ññèÿ	5	6	11
10	Êàçàêñòàí	4	7	11
11	Àðì áí èÿ	6	4	10
12	Ñâðáèÿ	5	5	10
13	.. çáâêñòàí	5	3	8
14	Óêðàèí à	5	2	7
15	Áâéî ðóññèÿ	4	2	6
